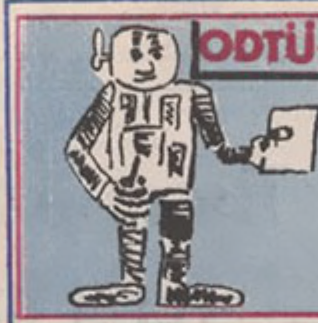
9 HAZİRAN 1980 PAZARTESİ 10 LİRA

Halkın Gazetesi

Demokrat

Varolan eğitim sistemi, düzene en iyi hizmet edecek kişilerin seçilmesine yöneliktir

Bugün 2. Sayfada

CHP Niğde Milletvekili Yılmaz Cemal Bor

Demokrat'a özel demeç verdi

"Tüm devrimci ve ilericiler faşizme karşı direnmelidir"

● "Faşist terör esnafı da ekonomik ambargo altına almış ve esnaf geçim sıkıntısına düşmüştür. İşgal altındaki Bor İlçesi çevre ilçe ve köylerle ticaret yapamamaktadır"

● Faşistlerin Niğde'yi Kayseri ile Konya arasında köprü yapmak istediklerini belirten Bor, bazı emniyet yetkililerinin saldırganlara yardımcı olduğunu açıkladı

ANKARA(DEMOKRAT) CHP Niğde Milletvekili Yılmaz Cemal Bor, faşist terörün 1 Mayıs'tan bu yana Bor, Ortaköy ve Aksaray ilçelerinde büyük boyutlara ulaştığını belirterek, "Faşist örgütlenme Konya, Kayseri köprüsünü Niğde ile tamamlamak istemektedir" diyerek tüm ilerici ve devrimcileri faşizme karşı direnmeye çağırdı.

Yılmaz Cemal Bor, Demokrat'a verdiği demeçte, "il merkezinde

(Devamı 7. Sayfada)

Adana Cezaevinde jandarmalara içerden ve dışardan ateş açıldı, 3 faşist kaçırıldı

Faşistlerin vurduğu içeri Çumra'nın CHP'li Belediye Başkanı öldü

● İzmit'te sağ görüşlü bir kişi, İzmir'de de bir bekçi öldürüldü.

● Çorum'da görevli 203 polis başka illere tayin edildi.

● İstanbul'da bir jandarma eri yaralandı.

● Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü öğretmeni tartaklandı.

● Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı devrimci Ali Tufan'ın katillerinin yakalandığını açıkladı.

● Ünye ve Lüleburgaz'da iki kişi öldürüldü.

● Çankırı'da bir CHP'li faşistlerin saldırısına uğrayarak yaralandı.

HABERİ 5. SAYFADA

'CHP'lilere yönelen faşist cinayetlerle ilgili olarak konuşan

Ecevit: Adalete sığınıyor ve acıları yüreğimize gömüyoruz

● CHP Genel Başkanı Küçük Kurultay'daki açış konuşmasında daha çok sol güçleri eleştirdi

ANKARA(DEMOKRAT)

Başkent'de Derya Sineması'nda yapılan CHP Küçük Kurultay'ının açış konuşmasında Ecevit'in ağırlıklı olarak solcuları ve aydınları suçlaması dikkati çekti.

Küçük Kurultay Atatürk, İnönü ve olaylarda öldürülen yurttaşların anısına bir dakikalık saygı duruşu ile başladı. Bülent Ecevit daha sonra kürsüye gelerek açış konuşmasını yaptı. Ecevit'in cinayetler karşısında adalete sığındıklarını ve acılarını yüreklerine attıklarını belirttiği konuşması, kurultaya katılanların heyecanını giderdi ve Ecevit beklenen ilgiyi görmedi.

Bülent Ecevit konuşmasında hükümetin aldı-

(Devamı 7. Sayfada)

ÇAY—KUR KİMİN MALIDIR?

Çok sayıda kadın üreticinin de yer aldığı kitle, ilçe merkezinden fabrikaya kadar yürüdü. Yürüyüş boyunca "Kontenjan kaldırılsın", "Çay paraları zamanında ödensin", "Faşist genel müdür istifa" şeklinde sloganlar attığı söylendi. *(Fotoğraflar: Ömer Turna-Fındıklı)*

Kontenjan uygulamalarının kaldırılmasını istediler

Çay üreticileri Fındıklı ve Pazar'da fabrikaları işgal etti

● Çoğunluğu kadın üreticilerden oluşan bir grup "Faşist genel müdür istifa" "Çay paraları zamanında ödensin" sloganları ile fabrikaya kadar yürüdü.

FINDIKLI-RİZE(DEMOKRAT)

Hükümetin çay politikasını protesto eden çay üreticileri, Fındıklı'da 6, Pazar ilçesinde ise 3 saat süreyle çay fabrikalarını işgal ederek üretimi durdurdular.

Çay Kur'un saptadığı "Kontenjan" uygulaması sonucu, Mayıs ayı mahsulünden ancak üçte birini satabildiklerini belirten üreticiler, getirilen yeni uygulamaya karşı sert tepki gösterdiler.

Edinilen bilgilere göre 2 Haziran günü Fındıklı ilçe merkezi'nde

(Devamı 7. Sayfada)

Üreticilerin fabrikayı işgal etmesi üzerine fabrika yöneticileri odalarından dışarı çıkmadılar. Daha sonra valinin olay yerine gelmesi ve üreticilerin isteklerinin kabul edilmesi üzerine işgal eylemine son verildi.

Kıbrıs sorununa çözüm arayan Cuellar Ankara'ya geliyor

● BM Genel Sekreteri Waldheim'in Yardımcısı Perez de Cuellar, Kıbrıs Türk ve Rum kesimlerinde, toplumlararası görüşmelerin başlatılması için yaptığı temaslardan sonuç alamadı.

HABERİ 7. SAYFADA

İstanbul Demiryolu Memurları Derneği Başkanı Kavuk:

"Bir ay süreyle iki tren kazasının meydana gelmesi" düşündürücü

● Kavuk, tren kazalarından "Çağdışı ve kölelik anlayışına uygun ücret sistemini demiryolculara uygun görenler"in sorumlu olduğunu bildirdi.

HABERİ 7. SAYFADA

OĞLU FAŞİSTLERCE ÖLDÜRÜLEN BİR BABANIN DRAMI....

Cihan Çelebi'nin babası yılların çinicilik ve inşaat işçisi Kemal Çelebi: "Hem çocuğun öldürülecek hem de katil diye seni yakalayıp götürecekler. Son nefesinde bile başında bulunmana izin vermeyecekler. Bu mudur adalet?

"Hem çocuğunu öldürecekler hem de katili diye seni alıp götürecekler"

● Sarıyer'de öldürülen Cihan Çelebi'nin babası Kemal Çelebi: "Cinayet tüm bir mahalle halkının gözü önünde işleniyordu. Canilerin elebaşısını çok iyi tanıyordu. Bu kişi MHP Sarıyer İlçe Başkanı'ydı.

Hüseyin ÖZKAN

Çalıştığı inşaata giderken 27 Mayıs günü yüzlerce kişinin gözleri önünde kurşunlanarak yaralanan ve daha sonra kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak ölen yirmi iki yaşındaki işçi Cihan Çelebi'nin kendisi gibi inşaat işçisi babası Kemal Çelebi'ye ait, başlıktaki sözler.

Kemal Çelebi'ye bir baba olarak yitirdiği civan gibi oğlunun acısını yaşaması dahi çok görülmüş. Bir umut, kurtulur diye hastaneye götürdüğü oğlundan ayırıp katil imişcesine yirmi dört

(Devamı 7. Sayfada)

Çanakkale'de pahalılığı ve kıyımları protesto mitingi yapıldı

● Çanakkale'deki mitinge 5 bine yakın kişi katıldı

HABERİ 7. SAYFADA

Enerji-Der Başkanı Saraçoğlu

"Yan ödeme artışları ekmek zammını bile karşılamaz"

● Memurlara 3000 lira hayat pahalılığı zammı verilmesini isteyen Hicri Saraçoğlu, memurları yan ödeme katsayısı ile oyalamanın olanaksız olduğunu belirtti.

HABERİ 7.SAYFADA

Genel İş Sendikası 3.Şube Sekreteri Akgün:

'Ekmeğimizden başka kaybedecek hiç bir şeyimiz kalmadı artık'

● Genel-İş Sendikası eski Genel Başkanı Akın: Belediye işçilerini parasız çalıştırmaya zorlamak angaryadır

ANKARA (DEMOKRAT)

Genel İş Sendikası'nın 3. Şube Sekreteri Mehmet Ali Akgün, belediye işçilerinin emeklerinden başka kaybedecek bir şeyleri olmadığını vurgulayarak, işverenden sada

(Devamı 7. Sayfada)

Türkiye Gıda Sanayii İşçileri Sendikası Et ve Balık Kurumu işyerlerinde uyuşmazlığa gitti

HABERİ 7. SAYFADA

Türkler: "Ülkemizin içinde bulunduğu koşullara karşı işçi sınıfı daha sağlıklı yapıya kavuşuyor"

HABERİ 7. SAYFADA

Yeni Haber-İş'in işkolu sözleşmesi sonuçlandı

● Taraflar 11 Haziran'da Uzlaştırma Kurulu'nun kararını benimseyip benimsemediklerini bildirecekler.

HABERİ 7. SAYFADA

ÖĞRETMENLERE AKIL VERMEK İSTEYEN MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRÜ KONUŞTURULMADI

● Milli Eğitim Müdürü Osman Işık kendisine verilmek istenen sürgün edilen öğretmenlerin geri getirilmesi yolundaki 600 imzalı dilekçeyi almaktan kaçındı

ANKARA (DEMOKRAT)

Haymanalı öğretmenlere "Eğitim, öğretim ve meslek sorunlarıyla ilgili bir toplantıda akıl vermeye kalkan Ankara Milli Eğitim Müdürü Osman Işık konuşturulmadı.

Jandarma ve polis gözetiminde Haymana ilkokulu'nda yapılan toplantıda Milli Eğitim Müdürü öğ-

(Devamı 7. Sayfada)

Demokrat'tan

OKURLARA

Basın özgürlüğü, yerel basın ve faşist saldırılar

Bugün ülkemizde yayınlanmakta olan gazeteleri iki bölüme ayırmak mümkün. Tüm Türkiye'ye dağıtım yapan içinde "Demokrat"ın da yer aldığı yayın organları ile sadece bulundukları şehir, kasaba içinde dağıtılan yerel gazeteler. Bunların yanı sıra bölgesel özellikler gösterenler de var.

Tüm yurda dağıtım yapan belli başlı gazetelerin sorunları - kısmen de olsa - okuyucu tarafından biliniyor. Yerel gazetelerin sorunları ise, ya bilinçli olarak gözardı ediliyor ya da kamuoyunun gözünden kaçıyor.

Yerel basın bugün ülkemizde önemli görevleri üstlenmiştir. Tirajının az olmasına rağmen, geri teknolojik koşullar altında da olsa, yerel haberlere diğer günlük gazetelerden daha fazla yer vererek okuyucusunu yakın çevresinden haberdar ediyor, bilgilendiriyor.

Resmi ilan tarifelerinin değiştirilmesinin ardından kağıda yapılan zam yerel basın organlarının belini iyice bükmüştü. Bu sıkıntıların üzerine bir de faşist saldırılar eklendi.

Son günlerde halka yönelen faşist saldırılardan yerel basın organlarımız da nasibini almaya başladı. Gazete sahiplerinin tehdit edilmesiyle başlayan olaylar, gazete idarehanelerinin yakılıp yıkılmasına, gazetelerin basıldığı matbaaların tahrip edilmesine kadar uzandı. 23 Mayıs günü Konya Ereğlisi'nde "Özgür Gazetesi" faşistler tarafından tahrip edildi. Isparta'nın Yalvaç ilçesinde ilerici yayınların basıldığı Özyalvaç Matbaası bombalandı. Son olarak da Çorum'da Çorum Gazetesi tahrip edildi. Bunlar ancak bize kadar ulaşabilenler.

Bu koşullarda basın özgürlüğü üzerine konuşmak pek mümkün değil. Hele bedelini ödeyebilen gazetecilere silah dağıtılacağı haberlerinin gazetelere yansıdığı şu günlerde.

* * *

THY'nin tarifeli uçak seferleri geçtiğimiz hafta içinde başladı. Geçen haftaki sohbetimizde uçak tarifelerinin hazırlanmasında gazetelerin ihtiyaçlarının gözönüne alınmadığından sözetmiştik. Geçtiğimiz günlerde THY'den bir mektup aldık. Uçak seferleri konusunda önerilerimizi istiyorlar. Önerimiz kabul edilir ve uygulanabilirse sizlere daha düzenli ve daha güncel bir Demokrat ulaştırabileceğiz. Uygulanabilirse diyoruz, çünkü, şu anda ilan edilen tarife bile uygulanamıyor, seferler ya iptal ediliyor, ya da gecikmeli olarak yapılabiliyor. Bu da dağıtımda aksamalara yol açıyor ve bazı bölgelere Demokrat hâla istediğimiz güncellikte ulaşamıyor.

Bütün bunlara karşın biz sizlere daha güncel bir Demokrat sunabilmek için çabalarımızı yoğunlaştırmış bulunuyoruz. Umarız, yakın bir zamanda zorluklarımızı atlatır, istenen ve beklenen ölçülerde bir gazeteye kavuşmanıza yardımcı oluruz.

Sevgi ve saygılarımızla.
Hoşçakalın...

YARADANA SIĞINIP

POLİS

Can YÜCEL

Size bir belge sunacağım devlet umuruna ilişkin. Dili güç anlaşılsa da ne gam. Sanki bugün kü devletin dilini ve amelini anlıyabiliyor muyuz ki?

Namık Kemal, bir makalesinde (Hürriyet NO: 41 - 5 Nisan 1869) diyor ki:

"Bugün Gülhane Hatt-ı Humayunu ele alınsa da baştan ayağa mütalea olunsa zannolunur ki Memalik-i Osmaniye'de muhakemesiz kimse idam olunmaz ve kabahatli kabahatsiz hiç bir ferde işkence edilmez. Hayat... Vakıâ Hatt-ı Humayun bunları alenen lâğvetti ve bu lâğvin icraatça dahi birhayli tesiri görüldü. Lâkin evvelâ hükumetin hafiyyen idamdan bütün bütün beraet-i zimmeti meşkuktür... Gelelim işkence bahsine: o beliyye muamelât-ı cezaiyede enva-ı adîde ile mevcuttur. Birincisi kal' abentlik denilen haldir ki, müptela olanları idamâ kadar götürür. Çünkü Akkâ ve Mağosa kal'elerinde insan pek kolayca yaşayamaz. Bir müttehimi, garaz öldürmek değilse öyle vebasından, kolerasından, yılanından, akrebinden geçilmez yerlere göndermekle ne mana vardır. Adam meselâ Şumnu'da, Vidin'de, kal'abent edilemez mi? Kal'abentlik cezasının mevzuu mahkum olanları hürriyetten mahrum etmektir, canından değil. Hal böyle iken öyle ufuneti hava ile meluf ve muziyat ile memluğ olan yerleri suret-i mahsussada menfa-i mücrimin hükmüne koymak bayağı pusudan atıcı katillerin efalinden daha şeni birdenaattir. Kürek ve hapis cezalarında dahi işkence vardır. Meselâ bir adama cinayet isnad olunur. Tutarlar bir kere hapse tıkarlar. İstintakına başlanır. Müstantik efendiler karıncanın babasından suale iptida ederler. Herifin lâkırdıları mizaçlarına tevafuk etmediği gibi biçareyi, namına POLİS tesmiye ettikleri mazik-i ıstıraba gönderirler. (Bizde hangi sahib-i hıyar icad ettiyse ceza-ı lâyıkına mazhar olsun) bu POLİS, içine yan yana iki kişi sıkışamıyacak kadar dar bir nevi dolaptır ki, yalnız tepesinde ufak bir deliği vardır, istintakta bulunan biçareyi guya doğru söylemesine medar olmak için onun içine tıkarlar kapısını kaparlar. Ekmekle sudan başka bir şey vermezler. İçinde iskemle gibi bir şey olmadığından herif oturamaz. Yatmak hiç mümkün değil. Yalnız çarmıha çekilmiş gibi ayakta durur. Bu halin tabiat-ı insaniyeye şidedt-i mugayereti cihetiyle müptelâ olanların pek çoğu nefsine kasteylediğinden biçarelerin kendini itlâf ile dahi pençe-i zulumdan tahlis-i giraban etmesine meydan kalmamak için üzerinde çakı, bıçak değil, hatta uçkur ve püskül gibi vasıta-ı ihnak olabilecek şey dahi bırakmazlar. Böyle insan nazarında mevftten şeni görünüp de katl-i nefsi ihtiyar ettirecek bir eziyeti, daha hakkında hüküm sabit olmayan biçareler hakkında icra etmek ve onunla beraber yine adalet ve medeniyet davalarıyla âleme dağdağalar vermek dahi bizim hükümetin mahsusatındandır."

Namık Kemal'in uzun uzun tasvir eylediği bu bizim "Tabutluk" diye bildiğimiz işkence türü, meğer sonradan "zaptiye"nin yerine dilimize ve yaşamımıza 'POLİS' diye geçecek olan olgunun atasıymış, başlangıcıymış. Polis tarihimize bu önemli hususu kayıt düştükten sonra nerden gelip nerelere gittiğini, bugünkü marifetlerinin de hakkını vermek üzere, anlatmak gerek elbet. Ama bu başlı başına ve dört başı mamur bir polis tarihi kurumunun bile altından güç kalkabileceği bir iş. Biz bu yazımızda Namık Kemal'in ağzından bu 'POLİS'i "hangi sahib-i hıyar icad ettiyse cezayı lâyıkına mazhar olsun" diye beddua ile yetineceğiz.

Ertuğrul KARAKAYA

Ortadoğu'nun dumanı
Jandarma bilmez amanı
Ertuğrul'a düğün ettik
Ot biçim orak zamanı.

Faşizme karşı mücadelede ve halkımızın kalbinde yaşıyor.

ODTÜ-ÖTK

HALKIN DİLİNDEN

UNUTULMAYACAK

Baharın ortasında açarken
Mayısın gülleri
bir acı çöktü içime
Sızladı yüreğim
Ardından bir tohum düştü toprağa
toprak bereketli
toprak gebeydi yarınlara
yeni yarınlara
Haykırış yükseldi içimden
kusmak nefretimi kusmak
suratlarına
fakat düşen tohumdu
çıkan ağacın dallarıyla dopdoluydu

ERDOĞAN YILMAZ
(O.B. Anısına)
BEŞİKTAŞ/İSTANBUL

Diploma almaya hak kazanan (merkez) biçki-dikiş-nakış kursu kursiyerleri ve Halk Eğitim Merkezi Başkanı Bünyamin İnan öğretmenleri ile birlikte görülüyor.

Halka hizmetin mükafatı: Görevden alınma !

Halkla ilişkilerinde halk arasında ayrım yapmayan, çalışmalarıyla tüm Kavak halkının sevgisini kazanan ilçemiz Halk Eğitim Merkezi ve Kurslar Müdürü Bünyamin İnan görevinden alındı.

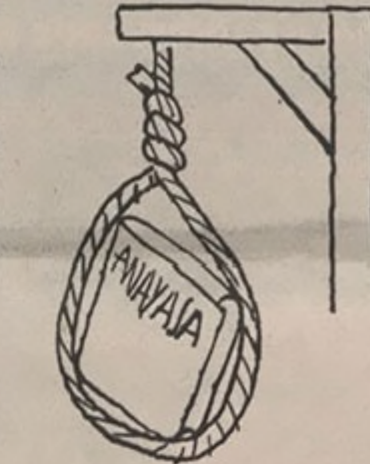
2 yıl içerisinde hiç faaliyet göstermeyen Halk Eğitim Merkezi'ni, geceli gündüzlü çalışmalarıyla çevreye tanıtmış gerçekten bir halk yuvası haline getirmişti. 2 yıl öncesine kadar çevrede hiç tanınmayan H.E. merkezi halkın uğrak yeri haline getirmişti. Aşacık Nahiyesi, Çakallı Nahiyesi, Köşeli, İstasyon-Dereköy, Hacılı, Koyaköy, Karga köylerinde biçki-dikiş, Tepecik köyde Marangoz yetiştirme kursları, kısıtlı olanaklara rağmen ne belediye, ne de kaymakamlıktan hiç bir ilgi ve yardım görmeden 1 yıl gibi kısa süre içinde onun sayesinde başarıyla uygulanmış ve diplomaları verilmişti. Toplam 450 kursiyer eğitim gördü. Ayrıca boks, güreş, halter kursları başarıyla yürütülmüş başta Antalya, Giresun, Trabzon ve Diyarbakır'da birincilikler elde edilmiştir. Ayrıca 30 dönümlük araziye (Kale tepesine) çam fidanı dikilip etrafı dört sıra dikenli telle çevrilmişti.

Kavak ilçe merkezinde biçki dikiş, nakış kursunu bitirenler bir de sergi açmışlar ve bu sergi halk tarafından ilgiyle izlenmişti.

Bütün bu yaptıklarına karşın onu mükafatlandırmak için görevinden aldılar. Tüm Kavak halkı bu olayı kınıyor, kamuoyuna duyuruyoruz.

KAVAK HALKI

Türkiye halkının Anayasası

Anayasalar çoğukez bir ulusun bunalımlı dönemlerinde ulusal birlik ve hak mücadelesi ile kazanılmıştır. Ülkemizde de ilk kez duyunu umumiyenin emperyalistleri ülkemizi egemenlikleri altına aldıkları bir dönemde, haklı ulusal kurtuluş savaşını veren halkımız, başta emperyalist ülkeler olmak üzere, yerli işbirlikçiler ile gerici softalara karşı kazandıkları savaş sonrası, halkımızın kanıyla yazılmıştı.

1919'larda başlayıp 1923'lerde başları ezilerek ülkemizden kovulan emperyalizmle birlikte yapılan I. Anayasamız, 1960'lara kadar gelmiş özellikle 1950'lerden sonra yabancı sermayeye bağımlı olarak ülke halkını inim inim inleten, daha sonraları da tamamen meşruiyetini yitiren bir iktidara karşı Türkiye halkı silahlı direnme hakkını kullanarak 1960 devrimini yaparak Yeni Anayasa'sını -61 Anayasasını, üstelik de halk oyuna sunularak yapmıştır. Ancak, bu dünyaca takdir edilen Anayasamız, yine bir Anayasa profesörü tarafından ülkemiz için fazla lükstür gerekçesi ile, başta ABD emperyalizmi olmak üzere emperyalist ülkelere büyük ödünler verme anlamında özünden taviz verilerek geriye götürülmüştür. Ancak ülkemizi hergeçen gün daha çok bağımlı hale getirmek için durmaksızın çalışan, ulusal çıkarlarımızı yabancılara peşkeş çekmek için birbirleriyle yarış halinde olan bir kısım gerici güruha, her vesile ile halkçılıktan ve halkla birliktelikten sözeden CHP'si ilebirleşerek, bu çağdaş Anayasamızı 1971'de acımaksızın değiştirmişlerdir. Fakat daha o günlerde bile bu değişikliği yetersiz bulan ve meşruiyetini yitirdiği için halk tarafından görevden alınanların türlü entirikalarla geri gelişleriyle birlikte, Anayasamıza bu haliyle bile tahammül edemiyeceklerini söylemeğe başlamışlardır.

Fakat bu ne çelişkidir ki, bu insanlar biryerde-biz demokrat partinin devamıyız-derlerken, öbür taraftan da 27 Mayıs Devrim şehitlerinin başında her 27 Mayıs günü yerlere kadar eğilerek saygı duruşunda bulunurlar. Biryerde kendi bilinçsiz tabanlarını tutabilmeleri için biz eski demokratlarız derlerken, o demokratları Devrim yaparak görevden uzaklaştıranların karşısında saygı duruşu için yarış ederler. Neden?, çünki 27 Mayıs bir halk devrimidir. O devrime açıkça karşı çıkarlar. başlarına geleceklerin Eski demokratlıkları ise bir kısım zavallıları bu demagoji ile aldatıp onların oylarının üzerinde onlara karşı sömürülerini sürdürebilmektir.

27 Mayısla başlayan kinlerini kusma fırsatı bulmuşa benzemekteler bugünlerde. Fakat Türkiye halkı kendi eliyle ve kanıyla yarattığı Anayasasını bu gerici güruhuna değiştirtmiyecektir. Çünki Anayasanın gerçek sahibi halktır. Halkımız kendi ile ve oyuyla yapmıştır bu Anayasasını.

Biz Urlanın Çeşmealtı, ve çevre köylerinin gerçek köylü halkı olarak izin vermeyeceğiz Anayasamızın değişmesine, ancak Türkiyenin tüm ilerici, devrimci demokrat, yurtsever halkına sesleniyoruz. Tümümüz sahip çıkalım kendi eserimize, kendi Anayasamıza kendi özgürlüklerimize.

Bu Anayasayı bize çok görüpte lükstür diyenlere fırsat verirsek daha çok kardeş kanı akacaktır. Daha çok yuvalar sönecek, daha çok devrimciler, yurtseverler ölecek ülkemiz faşizme peşkeş çekilecektir, sahip çıkamassak Anayasamıza.

Halkın yaptığı Anayasa yine halk tarafından ve halkımız tarafından gerekli görülürse değiştirilebilinir ancak, Ulusça yaptığımız Anayasamıza ulusça sahip çıkacağız...

NİHAT KARASAKAL VE
ARKADAŞLARI
GÜVENDİK KÖYÜ VE
ÇEŞMEALTI KÖYLÜLERİ
ADINA

Orman sömürüsüne son !

Bizler Çamlıhemşin halkının evlatlarıyız. Yıllarca orman köylüsünü açlığa, sefalete mahkum edenler gündemde olduğu gibi ormanlarımızı tefeci, aracı işbirlikçilere peşkeş çekmeye devam ediyorlar.

Orman kanununun 48. maddesinde "Orman köylüsü ormanını kendisi işletir" diye açıklanır. Fakat Çamlıhemşin halkı bu olanaklardan tamamen yoksundur. İleriye dönük hiç bir şey uygulamaya konulmuyor. Orman köylüsünün canı olan ormanlarından aracı ve tefeci milyonlar kazanıyor.

Halkımız kendi ihtiyacını karşılamak için, bir ağaç kesecek olsa "orman idaresinde" soruşturma açılarak, en ağır cezalar verilmektedir. Çamlıhemşin'in yüzlerce gurbetçisi olduğu halde, yapımına başlanan "Orkop-5" Orman Ürünleri Kereste Fabrikasının devamı tamamen durdurulmuş durumda.

Halkın yüzlerce çocukları, gurbet ve el köşelerinde basit bir gündelikçi olarak, annesinden, babasından ve ailesinden merhum bir şekilde yaşam savaşı verirken, egemen güçler bilinçli olarak fabrikanın yapımını baltalıyorlar.

Oynanan bu oyunları Çamlıhemşin halkı olarak sonuna kadar direnerek bozacağız.

RİZE ÇAMLIHEMŞİN'DEN BİR GRUP
ORMAN EMEKÇİSİ

KÜÇÜMEN

Haslet Soyöz

DÜŞÜNCE ALANI

Orta-Doğu Teknik Üniversitesi -Öğrenci Temsilciliği Konseyi

Varolan eğitim sistemi, düzene en iyi hizmet edecek kişilerin seçilmesine yöneliktir

Toplumlarda üst yapı kurumları, o toplumdaki egemen üretim ilişkilerinin sürdürülmesi için gerekli olan dünya görüşünün kitlelere benimsetilmesi işlevini yüklenir. Bir üst yapı kurumu olan eğitim de toplumun sınıflar ilişkisine göre biçimlenir. İnsanın insan tarafından sömürülmesi temelinde yükselen ekonomik işleyiş bu işleyişin sürdürülmesi için gerekli olan toplumsal ilişkiler ve değer yargıları sistemini de eğitim kurumlarında üretmek zorundadır. Temel dürtüsü kâr olan kapitalist toplumlarda "üretim için eğitim" şiarı, eğitimin ana hedefini oluşturmaktadır. Bu anlayış, insanın, işgücünün bir meta olmasından dolayı değer kazandığı ve insanın yalnızca üretim sürecinin bir girdisi olarak değerlendirildiği kapitalist üretim biçiminin kaçınılmaz bir sonucudur.

İlk, orta ve yüksek öğretim insanın yetenek ve becerilerinin çok yönlü gelişimi gözönüne alınmaksızın, yalnızca var olan ekonomik yapılanmanın ihtiyaç duyduğu nitelikteki insanların yetiştirilmesini temel alan bu anlayışa göre biçimlenir. Zorunlu tutulan ilköğretim temel olarak kapitalist ilişkilerin yaygınlaştırılması için, düzenin hakim değer yargılarının (milliyetçilik, özel mülkiyetin kutsallığı, v.b.) geniş kitlelere asgari düzeyde benimsetilmesi işlevini yüklenir. Bunun yanısıra, ekonominin gerektirdiği uzmanlaşmış işgücü ve yönetici kadroları oluşturmak için nisbeten daha dar bir kesime yönelmiş ortaöğrenim ve bir seçkinler grubuna yönelmiş yüksek öğrenim kurumları oluşturulmuştur. Eğitim kurumlarındaki böylesi bir kademelenme, kapitalist toplumun sınıfları arasındaki "yöneten azınlık" ve "yönetilen çoğunluk" temelinde yükselen hiyerarşiye denk düşen bir yapılanmadır.

Kapitalizm ve eğitim

Ancak gelişmiş kapitalist ülkelerde, ekonominin işgücü talepleri ile eğitim sistemi arasında belirli bir uyum sağlanabilirken, ülkemizde kapitalizmin anarşik işleyişi ve çarpık gelişme nedeniyle, mevcut üretim ilişkilerine denk düşecek bir eğitim sistemi bile oluşturulmamıştır. Ülkemizdeki eğitim sistemi bilimsel yöntemi kavramış, çok yönlü, araştırmacı kişiler yerine, verilen ideolojiyi hap gibi yutan, ezberci, doğmatik kafaları oluşturmaya hizmet etmektedir. "Genel eğitim" anlayışı, gerçek hayatla bağıntısı olmayan, soyut, gereksiz bir yığın bilginin çuvala doldurulur gibi istisnasız tüm kafalara aynı yöntemle yerleştirilmesiyle özdeş tutulmaktadır. Bu öğretme sürecinde, kişilerin öğrenme yeteneklerindeki, bilgi birikimlerindeki farklılıklar hiçbir zaman gözönüne alınmamakta, belirli bir süre içinde bu bilgileri kafalarına bastıramıyan insanlar da sınav sisteminin sonsuz çarkları arasında "adilane" bir şekilde elenerek cezalandırılmaktadır. Bu eleme gerçekte kapitalist sistemin eğitim kurumlarına yüklediği "düzene en iyi biçimde hizmet edebilecek kişilerin seçilmesi" işlevinin yerine getirilmesidir. Buradan da anlaşılacağı üzere, eğitim sistemimizin temelini eğitme ve geliştirme değil, eleme anlayışı oluşturmaktadır.

Korkutma, sindirme ve bastırma temelinde gelişen eğitici- öğretici ilişkileri, eğitim yöntemimizin en belirgin özellikleridir. Eleştiren, yargılayan koşulları dönüştürmeye çalışan kişiler değil, aksine edilgen ve düzenin tüm yaptırımlarına sorgulamaksızın boyun eğen kişiler mevcut eğitimin amaçladığı ideal öğrenci kişilikleridir. Eğitim kurumlarındaki işlerlik öğrenciler arasında yarışmacılık ve bireyciliği alabildiğine körükleyerek kapitalist sisteme özgü değer yargılarını kişilerin kafalarına yerleştirmeye hizmet etmektedir.

Eğitimin içeriği ve yöntemine ilişkin bu soruların yanısıra, toplumdaki ekonomik eşitsizliklerin eğitime yansıması olan fırsat eşitsizliği olgusuna da değinmek gerekir. Yasalar önünde herkese eşit eğitim hakkı" tanınmış olması, bu düzenin hakikaten herkese eşit öğrenim olanaklarını yarattığının isbatı olamaz. Eğitim hakkını elde edebilmek, herşeyden önce ekonomik olanakların varlığı ile ilintilidir ve bu düzen herkese bu olanakları sağlama yerine, toplumu yönetecek olan bir azınlık kesimini en iyi biçimde "eğitme" yeterli görmektedir. Tüm bunların ışığında değerlendirildiğinde, ülkemizde eğitim sürecinin temel olarak "herkezin eşit düzeyde ve koşullarda eğitilmesi ve geliştirilmesine" değil, toplumun hiyerarşik yapılanmaya uyum yapabilecek ve bu yapılanışı sürdürebilecek "en uygun kişilerin seçilmesi" işlevine hizmet ettiği görülmektedir. Üniversite Seçme Sınavları da bu anlayışın ürettiği sorunların yoğunlaşma noktasıdır sadece.

Eşit olmayanların yarışı

Üniversite Seçme Sınavlarının ülkemiz de sorun olarak ortaya çıkmasının temel nedeni ülkede mevcut işgücü arzı ile ekonominin eğitilmiş işgücü talebi arasındaki dengesizliktir. Ancak sorunun kamuoyu açısından bu derece çarpıcı hale bürünmesinin nedeni, ilk ve ortaöğrenim sürecinde az çok "doğal" yöntemlerle gerçekleştirilen öğrenci eleme işleminin Üniversite Seçme Sınavlarında artık "resmen" ve "gözle görülebilir" bir biçim almasıdır. Gerçekte eğitim sistemi tüm ortaöğrenim süresince ekonomik eşitsizlik koşullarında bulunan kişileri aynı şartlar altında "yarıştırarak" ve güçsüzleri sınav veya ekonomik yaptırımlar yoluyla saf dışı bırakarak bu eleme işlevini yürütür. Ve düzenin ideolojik savunma araçları, bu elemeyi haklı gösterebilmenin platformunu "bazı insanların tembelliği ve yeteneksizliği" açıklamaları ile oluşturulabilir. Ancak Üniversite Seçme Sınavları düzenin bu eleme anlayışının en açık biçimde somutlandığı bir düğüm noktasını oluşturmakta ve bu noktada eğitim sisteminin çarpık işleyişi artık kitlelerin gözünden bu tür demogojilerle saklanamaz hale gelmektedir. Bu tıkanıklık egemen sınıflar açısından oldukça büyük bir sorun teşgil etmektedir. Onlar açısından sorun olması, Üniversite Sınavlarının ortaya koyduğu sonuçların düzenin bir "açığı" olmasındandır, mevcut düzenin yaymaya çalıştığı özgürce eğitim hakkı, fırsat eşitliği vb. teranelerinin iflasını açıkça sergilemesindendir. Egemen sınıflar, sistem içinde çözümü olanaksız olan her soruna karşı gösterdikleri yaklaşımı burada da ortaya koymaktadır. Sorun çözülemiyorsa, sorunun kendisini gözlerden saklamak ve dikkatler suni bir takım çözüm önerileri üzerine toplayarak düzene olan umutları sürdürmeye çalışmak, bu arada da kendi kesesini doldurmaya bakmak. Ardı ardına açılan üniversiteye hazırlık kursu adı altındaki eğitim ticarethaneleri ile bir yandan yüzbinlerce lise mezununun yüksek öğrenim taleplerini sömürerek milyonları vururken, bir yandan da onları bu yarışma ortamında bir umut ışığıyla besleyerek iyice ortaya çıkmış çelişkileri örtbas etmeye çalışmaktadır.

Ü.S.S engeli

Üniversite Seçme Sınavları, bir yandan mevcut toplumsal çelişkilerin ortaya çıkmasına araç olurken, diğer yandan, egemen sınıflar bu sınavlara, mevcut çelişkileri gizleyici işlevler yüklemeye çalışmaktadırlar. Bu konuda toplum içinde yaygınlaştırılmaya çalışılan yargılardan en önemlisi, üniversiteye giriş sınavının kişilerin tüm yaşamını ve toplum içindeki işlevlerini belirleyecek bir özelliğe sahip olduğudur. Bu noktada Ü.S.S. toplumdaki "okumuş kişi olma" ve "sınıf değiştirme" özlemlerinin gerçekleşmesi için mutlaka aşılması gereken bir engel olarak görülmektedir. Ortaöğrenim boyunca tüm çabalar ve güçler bu hedefe yöneltilmekte, eğitimin tek ve en son hedefi üniversiteye girmek olarak kitlelerin gözünde somutlaştırılmaktadır.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

9 HAZİRAN

1966 Konya'da YSE işyerinde çalışan Yol İş Sendikası üyesi işçiler yövmiyelerine zam yapılmaması üzerine greve başladılar.

1969 İstanbul Üniversitesinde polis gözetiminde sınav yapılmasını protesto eden öğrenciler SBF - Eğitim Fakültesi - Ziraat ve Veteriner fakültelerini işgal etti.

1975 Seydişehir Belediyesinde çalışan Genel İş Sendikası üyesi İşçiler greve başladı.

1976 İLHAN EMRE - MEHMET ULUDERE
Gaziantep'te bir eve yapılan baskında çıkan çatışmada THKO üyesi olduğu ileri sürülen İlhan Emre ve Mehmet Uludere öldürüldü.

1977 Carlton otelinde DİSK'e bağlı Turizm İş Sendikası üyesi işçiler greve başladı.

HASAN DOĞAN
İstanbul Saraçhane başında 2 Haziran günü afişleme yaparken ortadan kaybolan Hasan Doğan'ın öldürüldüğü öğrenildi.

1979 VELİ KARA
Kırıkhan TÖB-DER üyesi öğretmen Veli Kara faşistler tarafından öldürüldü.

MURAT KILIÇ
Adana'da 3 Haziran günü faşistler tarafından vurulan Murat Kılıç tedavi edildiği hastanede öldü.

YADİGAR KARATAŞ
İstanbul Örnektepe'de sol görüşlülerin gittiği kahvenin faşistler tarafından taranması sonucu Yadigar Karataş öldü.

YEDİ ÜLKE ZİRVE TOPLANTISI YAPIYOR

Venedik'te Batılı ülkelerin temsilcileri dünya bunalımını görüşecek

● ABD, İngiltere, Kanada, Fransa, F.Almanya, İtalya ve Japonya liderlerinin, Haziran sonunda yapacakları zirve toplantısında, ilk olarak ülkelerinin ekonomik sorunlarını birbirlerine aktarması bekleniyor

● Görüsmelerde, uluslararası para sistemi, ticaret "kuzey-güney" diyalogu, ekonomik gelişme ve enerji sorunlarına çözüm getirilmesi için tarafların önerileri tartışılacak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

22-23 Haziran tarihlerinde Amerika, Japonya, Batı Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Kanada, dünya kapitalist sisteminin bunalımını görüşmek üzere Venedik'te bir araya gelecekler. Venedik zirvesinde, Iran, Afganistan ve Olimpiyatlar konusundaki bir dizi gelişmenin ardından, bu süreçte gelişen ilişkilerin ve değişen konjonktürün değerlendirilmesi beklenmektedir.

Venedik'te bir araya gelmeleri beklenen Carter d'Estaign, Schmidt, Cossiga, Ohira (o güne dek halen hükümette ise) Thatcher, Tredeau ilk gün kendi ekonomik sorunlarını birbirlerine aktaracaklar.

Görüşmelerin temel beş konu üzerinde toplanması bekleniyor. Bunlar uluslararası ticaret, para sistemi, "kuzey güney diyaloğu", ekonomik gelişme ve enerji sorunları.

Venedik zirvesine katılan dünyanın ileri kapitalist ülkeleri kendi aralarındaki ve bağımlı ülkeler arasındaki ticaret ilişkilerini düzenlemek amacını güdüyorlar. Gündemdeki muhtemel tartışma konuları arasında, özellikle metropol ülkelerin gerek birbiriyle gerek bağımlı ülkelerle yaptıkları ticarette giderek daha korumacı bir politika izlemelerinin doğurduğu sorunlar ve daha serbest ticari ilişkilere nasıl geçilebileceği konusunda öneriler yer alıyor.

Uluslararası para sisteminin şu anda içinde bulunduğu bunalımdan çıkarılabilmesi ve istikrarın sağlanması için daha yoğun çabalar harcamak ve yeni çözümler getirmek, Venedik zirvesinin bir diğer önemli gündem konusu olacak. Dolar rezervlerinin Uluslararası Para Fonu'nun oluşturacağı bir "ikame hesabı"nda toplanması, bu istikrarın sağlanması için bir çözüm olarak getirilmişti. Fakat daha sonra bu sistem üzerinde görüş birliğine varılamadı. Venedik'te konuyla ilgili yeni alternatifler üzerinde de tartışılması beklenmektedir.

Ayrıca bağımlı ülkeler le metropol ülkeler arasındakidiyaloğunsürdürülmesi ile bağımlı ülkelere aktarılan yardım fonlarının gözden geçirilmesi konuları tartışmaların yoğunlaştığı sorunlar arasında yer alıyor.

Yükselen petrol fiyatlarının denetlenebilmesi Batılı ülkelerin başlıca sorunları arasında bulunuyor. Zirve'de petrol fiyatlarını kontrol edebilmek, petrol teminini sağlam bir kazığa bağlayabilmek ve enerji sorununu çözebilmek için alınacak önlemler konusunda da görüşülmesi beklenmektedir.

Venedik zirvesi için uluslararası siyasi temaslar başladı

● Japon Dışişleri Bakanı İtalya'ya gitti

● İtalyan Dışişleri Bakanı ABD'ye gidiyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Venedik'te yedi batılı ülkenin 22-23 Haziran tarihleri arasında yapacakları zirve toplantısının ön hazırlıkları başladı. Birçok siyasi yetkili, bu toplantıdan önce temaslarda bulunmak üzere, dış gezilere çıktılar.

Japonya Dışişleri Bakanı Saburo Okita, İtalya'nın başkenti Roma'ya giderek burada Venedik Zirvesi ile ilgili görüşmeler yapıyor. Dışişleri Bakanı Saburo Okita, İtalya Dışişleri Bakanı Emilio Colombo, Başbakan Francesco Cossiga ve Cumhurbaşkanı Sandro Pertini ile görüştü. Okita'nın özellikle 22-23 Haziran tarihleri arasında Venedik'te yapılacak olan zirve toplantısıyla ilgili görüşmeler yaptığı, ayrıca Afganistan ve İran bunalımları dolayısıyla ABD'nin uygulanmasını istediği ekonomik önlemler hakkındaki görüşlerini, İtalyan yetkililerine aktardığı belirtiliyor.

Okita, İtalya'dan önce Fransa'da da aynı konularda görüşmeler yapmıştı.

Öte yandan İtalyan Dışişleri Bakanı Emilio Colomba'nın da Okita ile görüşmelerini tamamladıktan sonra resmi bir ziyaret için ABD'ye gideceği açıklandı. Colombo'nun ABD'de hem Venedik zirevsi hakkında görüş alışverişi yapacağı, hem de daha önce 12-13Haziran arasında yapılacak Ortak Pazar toplantısı hakkında bilgi aktaracağı bildirildi.

Colombo'da ayrıca, Afganistan ve İran sorunlarını Amerikan yetkilileri ile görüşecek.

"Venedik Tüccarları"

İngiliz 'The Economist' dergisi, bunalım içindeki emperyalist ülkelerin zirve toplantısını "Venedik'in batışı" olarak yorumladı. Dergi 22-23 Haziran tarihleri arasında bir araya gelecek olan yedi emperyalist ülkenin liderlerini "Venedik Tüccarları" diye niteledi. "Venedik Tüccarları", bağımlı ülkeler üzerinde pazarlıklar yaparak, bunalımlarını çözmeye çabalayacaklar.

ABD'nin "yıldırım müdahale gücü" Pasifik'e yerleşti

WASHİNGTON(DPA)

ABD'nin Hint Okyanusu bölgesinde görev yapacak "yıldırım müdahale gücü"nün 12 bin kişilik ilk birliği, Pasifik'te bir üsse yerleşti.

ABD'nin özellikle Ortadoğu ve petrol bölgelerinde çıkacak olaylar için özel olarak eğitilmiş 110 bin kişilik "yıldırım müdahale gücü"nün bir parçası olan bu birliği önümüzdeki ay Hint Okyanusu'ndaki Amerikan Diego Garcia üssine göndereceği belirtiliyor.

ABD Savunma Bakanlığı'nın yaptığı planlara göre, bölgede çıkabilecek bir olay anında, müdahale gücü en yakın "Dost" bir limana yollanacak ve özel savaş gemileri deniz piyadelerinin gereksinim duyduğu malzemeyi getirecek.

Schmidt'in Moskova'ya yapacağı ziyaret, ABD'de kaygı uyandırıyor

● Alman Başbakanı: "Moskova'ya yapacağımız ziyaretin gerek ülkemizde, gerekse dış ülkelerde eleştirilmemesi gerekir. Çünkü ziyarete karar verirken, müttefiklerimize de danıştık"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt'in 30 Haziran'da Sovyetler Birliği'ne yapacağı gezinin ABD'de kaygıyla beklendiği bildiriliyor.

Bonn'daki Amerikalı diplomatlar "Batı Avrupa ülkelerinin Sovyetler'le diyalog kurma isteği içinde NATO'da dayanışmayı sürdürmeyi unutabilecekleri" olasılığının Washington'da derin kaygılar uyandırdığına işaret etti.

Bilindiği gibi Almanya Başbakanı Helmut Schmidt, uzun tereddütler den sonra, Sovyetler Birliği'nebir gezi yapmaya karar vermişti.

Helmut Schmidt'in Sovyetler Briliğ'nde, Afganistan, Doğu-Batı ilişkileri, SALT anlaşmalarının geleceği konusunda Almanya'nın düşünceleri, detant gibi sorunlar yanında, asıl ağırlıklı olarak, Avrupa'da NATO -Varşova Paktı ilişkileri ve NATO'nun Avrupa'ya yerleştirdiği orta menzilli Pershing ve Cruise füzeleri konularını görüşeceği bildiriliyor.

Schmidt'in Sovyetler Birliği'ne yapacağı ziyaretin ardından, SSCB'nin Avrupa'da füze sayısının sınırlandırılması konusunda görüşmeler açılmasını Batı'ya teklif etmesi bekleniyor.

Helmut Schmidt, ziyareti konusunda en son olarakyaptığı açıklamada şu görüşlere yer verdi: "Brejnev'le görüşmemizin ülke içinde ve dışında eleştirilmemesi gerektiğine inanıyorum. Çünkü müttefiklerimize bu geziye karar vermeden önce danışmıştım" dedi. Schmidt, ayrıca Batı Alman televizyonuna verdiği demeçte, "Brejnev'le görüşmemizin dostluk havası içinde geçmeyeceği açıktır. Çok anlamlı ve açık konuşacak, yumuşak sözcükler kullanmayacağız. Batılı müttefiklerimiz ve dostlarımızın düşünceleriyle kendi düşüncelerimizi dile getireceğiz. Bunların yanısıra Sovyetler'le Almanya arasındaki diyalogu açık tutacağız..."

Bilindiği gibi, ABD Batı Avrupalı müttefiklerinin Doğu Blokuna karşı kendisinden daha ılımlı davranmasını ve diyalogları korumak için çabalamasını hoş karşılamıyor. Fransa Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing'in, Varşova'da Brejnev'le görüşmesi de ABD Dışişleri Bakanı Muskie tarafından çok sert bir biçimde eleştirilmişti.

AVRUPA İŞÇİ SENDİKALARI ÇALIŞMA SÜRELERİNİN KISALTILMASI İÇİN KAMPANYA AÇTI

ANKARA (DEMOKRAT)

İşçi sendikaları iş saatlerinin Avrupa düzeyinde kısıtlanması konusunda bir kampanya başlatırken, hükümetler, artacak olan maliyetler karşısında ciddi kaygılar duyan sanayicilerin diretmesi üzerine nasıl bir yol izleneceğini tartışmaktalar. Dokuz hükümet ve Avrupa Komisyonu, normal çalışma haftalarında, fazla çalışmalarda vardiyalarda ve emeklilik yaşında indirimler yapıp kısmi iş olanakları açmaya ilişkin konular üzerinde çalışmalarını sürdürmekteler.

Greve henüz sendikalar sahip çıkmadı

BELÇİKA'DA ARALARINDA TÜRKİYELİLERİN DE BULUNDUĞU MADEN İŞÇİLERİ GREVDE

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Belçika'daki Limbourg maden bölgesi işletmelerinde tatil süresi kısaltılması kararı alınmasını protesto eden 6 bin işçi greve başladı. İşçilerin arasında 1200 kişinin Türkiye'li olduğu bildiriliyor. Patronlar bu kararı "geçici" olarak durdurduklarını açıkladılar, Ancak işçiler, "geçici" sözcüğünün kaldırılmadığı sürece greve devam edeceklerini bildirdiler.

Toplam 13 bin işçinin çalıştığı Beringen, Zolder, Houthalen, Winterslag ve Waterschei maden ocakları zincirinden üç kuyuda grev sürdürülüyor. Sendikalar greve henüz sahip çıkmadılar.

Grevin sürdürülmesine ilişkin karar üzerine konuşan Türkiyeli ve yabancı işçi temsilcileri, işverenin sözcüklerle oynayarak işçileri bugün için bağlamaya çalıştıklarını, ancak, geçmiş grevlerin verdiği tecrübeye dayanarak bu kez grevin kırılmayacağını söylüyorlar.

İşveren çevreleri de, grevin tüm diğer ocaklara yayılmasından endişe duyuyorlar.

Info-Türk Ajansının verdiği bilgiye göre, 1979 Eylül'ünde aynı bölgede yine greve yolaçan sorunlara bugüne dek hiçbir çözüm getirilmedi. Özellikle yabancı göçmen işçilerin çalıştıkları Limbourg madenlerinde, işçilerin ülkelerinde izinlerini geçirdiği sürelerde yokluklarından yararlanılarak, işçi haklarını kısıtlayacak yeni önlemler alınıyor. Alınan ve şu andaki greve yol açan önlemler arasında 6 günlük yol hakkının izinden çıkarılması ve bir aylık parasız izin olanağının kaldırılması geliyor.

EKONOMİ

Piyasadaki nakit para sıkıntısı sonucu

1980'in ilk dört ayında ihracat ve ithalat geriledi

ANKARA(ANKA)

Tarım ürünleri ihracatındaki gerilemenin sürdüğü ve geleneksel ihraç ürünlerinin içinde en yüksek oranlı azalmanın buğdayda meydana geldiği, ayrıca piyasadaki nakit para sıkıntısı sonucu ithalat taleplerinde de bir gerileme olduğu belilendi.

Bu yılın ilk dört aylık döneminde, buğday ihracatı geçen yılın eşdönemine göre yüzde 35 civarında azaldı ve 25.8 bin tona düştü. Buğdayın yanısıra, ham pamuk, kuru incir, fındık ve sebzeler ihracatında da azalma olduğu bildirildi. Geçen yılın ilk dört aylık döneminde ki ham pamuk ihracatı, bu yılın eşdöneminde yüzde 37.7'lik bir azalma ile 63.2 bin tona inerken, sebzeler ihracatı da, 59.2 bin tondan 30.3 bin tona indi. Fındık ihracatı ise geçen yılın ilk dört ayına göre bu yıl 1.2 bin ton azalma gösterdi.

Sanayi ürünlerinde ise çimento ihracatı geçen yılın ilk dört aylık döneminde 27.5 milyon dolar düzeyinde iken, bu yılın eşdöneminde 3.9 milyon dolara indi. Buna göre, çimento ihracatındaki azalma yüzde 86 oranında oluyor.

Öte yandan ithalat taleplerindeki gerilemenin de sürdüğü bildirildi. Piyasadaki nakit sıkıntısından kaynaklanan ithalat talebi gerilemesi, Mart ayında geçen yılın eş ayına göre 33.6 oranında bir ithalat düşüşüne yol açtıktan sonra nisan ayında ithalat düzeyi geçen yılın eşayından yüzde 16.6 daha az oldu.

İthalattaki gerilemenin, yılın ilk iki ayında hızlı bir artış eğilimi gösterer dış ticaret açığının da daralmasına yol açtığı bildirildi.

TÜSİAD'IN TAHMİNLERİ GERÇEKLERE UYMUYOR

EKONOMİ SERVİSİ

Türkiye Sanayiciler ve İşadamları Derneği'nin (TÜSİAD) 30 Mayıs 1980 tarihli olaylara Bakış bülteninde yayınlanan Türkiye ekonomisinin 1980 yılı sonuna ilişkin tahminlerinin gerçeklere uymadığı saptandı.

TÜSİAD bülteninde, 1980 yılında sanayi üretiminde yüzde 2, hizmetler sektöründe ise yüzde 3.5 oranında artışlar gerçekleşeceği, hammadde ve enerji sorununun ise bir oranda çözüldüğü öne sürülüyor.

Oysa aynı bültenin 5. sayfasındayeralan bir çetvelde, 1980 yılının ilk üç ayında sanayi üretiminin büyük ölçülerde düşmüş olduğunu gösteren veriler yer almakta. Buna göre, sadece petrol dışalımı arttığı için, petrol ürünleri alanında bir artış gerçekleştiği görülmekte. Bu artış da göz önünde bulundurulduğunda, üretimdeki toplam azalma yüzde 6 oranında. Bu durumda yılın ilk üç ayında azalan üretimin, yüzde iki oranında üretim artışını gerçekleşmesi için nasıl artacağı konusu cevapsız kalıyor. Öte yandan edinilen bilgilere göre, taş kömürü, ham petrol, kiremit, sigara, votka ve dokuma alanlarında da üretim düşüşü sürerken, otomotiv sanayii ve dayanıklı tüketim malları üretimide büyük biç gerileme içinde. Konuyla ilgiligörüşlerine başvurduğumuz uzmanlar, mevcut bütçe gelirleriyle devlet hizmetlerinin sabit fiyatlarla artma olasılığının bulunmadığı, bunun gerçekleşebilmesi için bütçenin net harcamalarının % 70 artması gerektiğini söylediler.

Bültene göre ithalat, ilk dört ayda sadece % 6.1 oranında artmış bulunuyor Hammadde sorununun bu artışla çözüleceği, yani bütün üretim tıkanmasının 90 milyon dolarlık ithalatın yapılmadığından ileri gelmiş olduğu iddiası da aynı uzmanlar tarafından inandırıcı görünmemekte. Öte yandan, verilere göre, 1980 Nisan ithalatının 1978 ithalatından yüzde 40 eksik olduğunu söyleyen yetkililer, bütün bunlar göz önünde bulundurulduğunda, gerekli hammaddenin sağlandığı iddiası daha da geçersiz oluyor" dediler.

GÖSTERGE

Yoğun propagandalar ve yanılmalar

Arslan Başer KAFAOĞLU

Demirel hükümetinin yasa, rejim, Anayasa ve birçok temel ahlak kuralını, inlemeden uyguladığı yönetim biçimiyle ülke kana boyanmıştır. Bunları göz ardı etmek için iktidarın, ekonomideki bozuklukların hakkından geldiği yalan haberi propaganda edilmektedir. Bu yoğun propagandaya her haberi alma olanağı bulamayan çevrelerde inananlar olabilir. Bu kısa bir süre için doğaldır. Ama bir yayın organının başında olup da bu propaganda ya gerçekmiş gibi inanmanın ve bu inanışı yaymanın vebali büyüktür. Günaydın gazetesi gibi ekonomi servisi güçlü ve haber kaynakları oldukça geniş bir gazetenin kilit bir yerinde bulunan Necati Zincirkıran arkadaşımızın geçtiğimiz cumartesi günkü yazısında görünen fikir ve inanışlara bu açıdan baktık.

Sayın Zincirkıran'a göre "Demirel hükümetinin cesaretle uygulamaya koyduğu 'liberal ekonomi önlemlerinin' yavaş yavaş sonuçlarını görmeye" başlamışız. Bu ifadedeki "cesaretle " deyiminin anlamına bir kere daha değinelim. Bizdeki ekonomistlere bakılırsa, "ekonomi kuralları iyidir" ama "ah o siyasetçiler yok mu?", Halka oy uğruna yaranmak isterler ve bu nedenle ekonomi bozulur. Yani "demokrasi" ile "ciddi yönetim" kavramları karşı karşıya getirilir. Aslında bilimsel görünen bu görüşün bilimsellikle hiçbir ilgisi yoktur. Bizim ekonomistlerimizden bazılarının "bilimsel" ve "ciddi" dedikleri bu "cesur!" politika Güney Amerika ve Güney Kore'de uygulanmıştır. Ne halka birşey getirmiştir ve ne de bu ülkelerin uluslararası sıralamalarda geriye doğru kayışı engellemiştir, engelleyebilmiştir. Sadece halka zulme hizmet etmiştir ve etmektedir. Bunun adı "cesaret" ise biz "korkaktan" yanayız. Liberal ekonomi kurallarına gelince, bu da uygulanmamaktadır, dünyanın hiç bir yerinde, Güçlü kapitalist ülkelerde bile liberal ekonomi terkedilmiştir, bizimkiler bu yola giriyor. Bunun adı "cesaret" ise, bir arap ata sözüne uymaktadır bu cesaret: "Bütün cahiller cesurdurlar". Hem bu nasıl liberal (yani serbest) ekonomidir ki, her şey serbest bırakılırken ücretleridondurmak ister?

Aslında Türkiye Cumhuriyeti tarihinde 25 Ocaktan beri alınan kararların ekonomi kuralları ile, bilimle, hesap ve mantıkla zerre kadar ilişkisi yoktur. 25 Ocak kararlarıyla yılın ilk üç aylık fiyat artışları ortalaması % 45'i buldu. Şimdi Demirel ve yandaşları bu artışların durduğunu yayıp, puan almaya uğraşıyorlar. Aslında fiyat artış hızı durmuşsa, bu, ekonomide ve halkta takat kalmayışındandır. Buna en büyük kanıt, Mart ve Nisan ayında dış alımda % 33 ve % 17 oranlarını bulan gerilemedir. Bu enflasyon dalgası gelip Ocak, Şubat ve Mart'ta satın alma güçlerini alıp götürmüştür. Aslında böyle üç ayda % 45'i bulan enflasyonlarda, fiyat artışlarının, yavaşlamasından ilerde, durması ve hatta fiyatların gerilemesi beklenir. Gerileme olmadığına göre durum fecidir. İthalata susamış bir ekonomi, ithalat talebinde bulunamayacak kadar çökmüşse, oradaki fiyat artışlarındaki yavaşlamadan söz etme ve sevinme, ölen bir hastanın artık içki istememesini, artık ahlakının düzelmesine bağlamak kadar bilimsel olur. Doğal ki bu sözlerimizin muhatabı sayın Zincirkıran'dan çok, bazı ekonomist arkadaşlardır. Türk ekonomisi çökerken, sanayi üretimi durmadan düşerken, ekonomik alanda işlerin iyi gittiğini savunmak, herhalde doğru olmaz. Ekonominin en önemli ve yorum götürmeyecek göstergeleri üretim göstergeleridir. Ve üretim sanayii de kötü biryıl olan 1979'a göre bile gerilemektedir. Hem de önemli oranlarda(1)

Sayın Zincirkıran faiz kararnamesi hakkında konuşan uzman durumunda kişilerin "genellikle olumlu" bulduklarını da yazmış. Oysa durum bu değil. Ekonomi hocalarının en eskilerinden sayın Feridun Ergin başta olmak üzere, sanayi aleminin en seçkin kişileri, İzmir, Eskişehir gibi sanayi odaları, İstanbul Sanayi Odasının en yetkili kişisi kararı eleştirmişlerdir. Merkez bankası gibi bunun uzmanı (herhalde en yetkili uzmanı) olan kuruluş bile karara karşı çıkmıştır. Sayın Zincirkıran "genellikle" sözünü "azınlıkla" ile eşdeğerde kullandıysa, onu bilmeyiz ama, bu kararı beğenen uzman kişiler pek azdır.

Yarın pek dallandırılan şu ünlü "Kara Para" deyimini ele alacağız.

(1) Bu yazıyı yazarken Tekel Bakanı radyodan sigara darlığının nedenini karaborsacıya yükledi. Oysa sorumlu Tekel'dir ve Hükümettir. Sigara üretimi geçen yıla göre hemen hemen yarıya düşmüştür. Bir Bakanın gerçekleri bu kadar saptırmasının adına da "yalan" değil "cesaret" deniyor ülkemizde....

GÜNÜN GÖZLEMİ

Çıkmaz sokak

İlhami SOYSAL

Görmesini gören gözler için ortada olan durum şu;

Süleyman Demirel'in AP'nin oluşturduğu "Azınlık Hükümeti"nin yedinci ayın sonunda nefesi kesildi. Ayakta durmakta güçlük çekiyor. Boks deyimiyle söylersek, "abandone" olmak üzere. Düştü, düşecek...

Başlangıçta Demirel kavgaya hızlı girdi. Ufak çaplı bir diktatör gibi davrandı. Astığı astık, kestiği kestikti nerdeyse...

Kolay değil birkaç gün içinde 67 ilin valisiydi, emniyet müdürüydü, eğitim müdürüydü tümünü hallaç pamuğu gibi atmak. Demirel bu işi kıvırdı...

Müsteşarlar, genel müdürler, bürokrasinin kilit kadroları, azınlık iktidarı karşısında "hazan yaprakları" gibi sapır sapır döküldüler. Bürokrasi A'dan Z'ye. odacılara, kapıcılara kadar partizanlaştırıldı.

Bu konularda Demirel ve AP'nin kendi açısından becerikliliğini ve başarısını yadsımaya olanak yok. Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek gerek.

Sonra Demirel ve AP Azınlık İktidarı, değme babayiğidin göze alamayacağı başka işler de yaptılar. Türkiye'yi IMF idi, AET idi, OECD idi NATO idi, Uluslararası Para Fonu idi, Dünya Kalkınma Bankası idi, kapitalizmin ne kadar elektronik beyin gibi çalışan organı varsa, onlara ihale ettiler.

Bu kuruluşlar ne dedilerse yaptılar. Devalüasyon mu? Pek ala devalüasyon, hem de sizin istediğinizden çok dediler. Yabancı sermayeye yeni teşvik uygulamaları mı? İsteyebildiğiniz kadar alın dediler. KİT'lerin ürünlerine zam mı? Hay hay dediler. Uluslararası toplantılarda Amerikadan çok Amerikancılık mı? Bunun şampiyonluğunu yaptılar. Bilmem kaç sayılı NOTAM'ı kaldırıp Yunanlılara ödün mü istendi, hemen verdirdiler. İslamabad'daki İslam Bakanları Konferansında eski DP'li Hayrettin Erkmen. 1955 Bandung Konferansındaki Fatin Zorlu'dan geri kalmamak için elinden geleni ardına koymadı. Moskova Olimpiyatlarına katılınmayacak denince "Lebbeyk" çekildi. İran'a karşı ambargo denince, önce Türkiye koşturuldu...

Velhasıl AP Azınlık İktidarı, Batı'ya daha doğrusu kapitalizme. Amerika'ya ülkemizi "yama" yapabilmek için ne istenirse yaptı. İkili anlaşmalar, üsler, tesisler mi? Biran bile düşünülmedi.

Ama Demirel ve AP ne yaparsa yapsın. "teslimiyetçilik" çizgisini nereye kadar sürdürürse sürdürsün, "çoğunluk" iktidarı olamadığı için para babalarına, tekelci sermayeye, çok uluslu şirketlere, Amerika ve kapitalizme yeterince güven veremedi. Veremedikçe işler pürüzlenmeye başladı. Çünkü Amerikan kapitalizminin Türkiye'den beklediği salt teslimiyetçilik değil, daha ötesinde, Orta Doğu'da başka görevlerde de bu ülke kullanılmak isteniyor. Bu çapta bir göreviyse, Demirel'in azınlık iktidarının tek başına yüklenmesi dolay değil.

O zaman başka formüller gerekli...

Ne o formüller...

O formüllerden biri, yıllardan beri söylenen bir formül...

Özünde, geniş seçmen yığını bakımından değilse bile yönetici takımı bakımından AP'nden pek farklı olmayan, olsa olsa tek farkları AP'liler kadar becerikli olmayan iktidar gibi muhalefet olmayı da becerememiş CHP'ni de AP kervanınınyanına koşmak...

Yani CHP—AP ortaklığını oluşturmak...

Böylece ülke içinde tansiyonu düşürmek ve Türkiye'yi dilediğince kullanmak.

Şu günlerde sahnede olan oyun budur.

AP'liler sanıyorlarsa ki, yedi aydır ülkeyi kendileri yönettikleri için deniz bitti de devlet gemisi karaya oturdu, bu görüş yanlıştır. Çünkü temelde felsefeleri yanlış...

CHP'liler sanıyorlarsa ki, beceriksizliklerine karşın AP iktidarını yıprattılar da kendileri iktidara gelip bir kere daha herşeyi yüzlerine gözlerine bulaştıracaklardır; bu da yanlıştır.

(Devamı 7. Sayfada)

Bir müdür, orak çekiç resmi çizdirdiği gerekçesiyle açığa alındı

DENİZLİ (DEMOKRAT)

Acıpayam'ın Kelekçi Kasabası Ortaokulu Müdürü Avni Özcan, bir öğrencinin defterine orak çekiç resmi çizdirdiği ve zorla enternasyonal marşı söylettiği gerekçesiyle açığa alındı. Okul Müdürlüğü'ne vekaleten MHP eğilimli olduğu ileri sürülen Adil Gürsoy getirildi.

TÖB–DER üyesi Müdür Avni Özcan Acıpayam Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurarak tesbit istedi. Başvuruyu kabul eden mahkemeheyeti okulda yaptığı incelemede iddiaların yalan olduğunu saptadı.

Öğretmenler, Milli Eğitim Müdürü Hasan Çölgeçen'in başından beri bu iddiaların gerçek dışı olduğunu bildiğini ancak müdürü görevden almak için bu oyunun oynanmasına izin verdiğini öne sürdüler.

Mahkeme kararlarından sonra Avni Özcan'ın görevine iadeedilmesi bekleniyor.

YSE-İş Eğitim Sekreteri İrfan Alpaslan:

"Ağrı Valisi, Belediye Başkanının göreve başlamasını engellemekle suç işliyor"

● *'Ağrı'yı, Tokat, Çankırı ve Yozgat gibi eşkiyanın egemenliği altına sokma hesapları bizzat emekçi Ağrı halkı tarafından bozulacaktır'*

ANKARA (DEMOKRAT)

Türk İş'e bağlı Y.S.E-İş Sendikası Genel Eğitim Sekreteri İrfan Alpaslan, Belediye Başkanı'nı görevine başlatmayan Ağrı Valisi'nin suç işlediğini söyledi. Seçimle gelen Belediye Başkanı'nı çeşitli gerekçelerle göreve başlatmaktan kaçınan Vali'nin bu davranışıyla devletin değil, devleti eşkıyaya teslim etmeye çalışan iktidarın valisi olduğunu kanıtladığını belirten Alpaslan, konuya ilişkin açıklamasına şöyle devam etti:

"Hukuk devletinin en temel ilkeleri ve halin birincil istemi Ağrı'da bizzat Vali tarafından çiğnenmekte yasalar dikkate alınmamaktadır. Seçimlerde, tüm partilerin aldığı oylardan fazlasını tek başına alarak Belediye Başkanlığı görevine seçilen Orhan Alpaslan, bizzat vali tarafından görevine başlatılmamaktadır. Vali, devlete ve hukuka değil, tüm ülkeyi kan deryasına çevirme hesapları içinde bulunan bir kanlı iktidara kulluk yapar görünmektedir. Tu tumuyla yasalara açıkça meydan okumaktadır. Amacı ise Ağrıyı eşkiyaya teslim etmektir. Suçsuzluğu sıkıyönetim mahkemelerinde kanıtlanan bir kişinin, hem de halkın seçtiği bir kişinin, görevine başlatılmamasının hesabını bu vali bir gün mutlaka verecektir."

Açıklamasının son bölümünde Ağrı Valisi'nin belediye binasını MHP tarafından işgal edilmiş bir bölgeye taşıma hazırlıkları yaptığını bildiren Y.S.E–İş Sendikası Genel Eğitim Sekreteri Alpaslan, "amaçları seçimle ele geçiremedikleri Ağrı Belediyesi'ni zorla ele geçirmektir.

Ağrı'yı Tokat, Çankırı ve Yozgat gibi eşkiyanın egemenliği altına sokma hesapları ise bizzat emekçi Ağrı halkı tarafından bozulacaktır.

Ağrı'nın emekçi halkı kendi seçtiği başkanına yasalardan da aldığı güçle sahip çıkacak, eşkiyayı Ağrı'ya hükümdar etmeyecektir."

Öğrencilerin protesto gösterisine veliler de katıldı

öğretmenleri sürülünce okulu işgal ettiler

● Velilerin ve öğrencilerin okul bahçesindeki gösterileri sürerken, Ordu ve diğer yerlerden getirilen güvenlik güçlerince halkın üzerine ateş açıldığı ve 3 kişinin yaralandığı öne sürüldü

● Söz verdikleri halde halkla görüşmekten sürekli kaçan Vali ve Milli Eğitim Müdürü'nün yalan söylediğini belirten veliler yasal olmayan girişimlere karşı çıkacaklarını açıkladılar

Köylerinden 7 öğretmenin sürülmesine karşı çıkan öğrenciler, okulu bir süre işgal ederek velilerle beraber okul bahçesinde gösteri yaptılar. Veliler sürgünler durduruluncaya kadar çocuklarını okula göndermiyeceklerini söylediler

GÜRGENTEPE—ORDU (DEMOKRAT)

Ordu iline bağlı Gürgentepe kasabasında görevli 7 ilerici öğretmenin çeşitli yerlere sürülmesi üzerine okulu bir süre işgal eden öğrencilerin sınıflardan çıktıktan sonra okulun bahçesinde velilerle beraber protesto gösterileri yaptıkları bildirildi.

Öğretmenlerini vermiyeceklerini ve sürgünler durduruluncaya kadar çocuklarını okula göndermiyeceklerini belirten veliler doğabilecek olaylardan doğrudan Ordu Valisi ve Milli Eğitim Müdürü'nün sorumlu olacağını söylediler.

Vali ve Milli Eğitim Müdürü'nün söz verdikleri halde sorunlarını dinlemek üzere Gürgentepe'ye gelmediğini, halkla görüşmekten sürekli kaçındığını ve kendilerine yalan söylendiğini belirten veliler, öğretmenlerinin ellerinden alınmasına göz yummayacaklarını ve yasa dışı girişimlere karşı çıkacaklarını açıkladılar.

Velilerin ve öğrencilerin okul bahçesindeki gösterileri sürerken Ordu ve diğer yerlerden getirilen güvenlik güçlerince halkın üzerine ateş açıldığı 3 kişinin yaralandığı ve bir inekle bir kedinin öldürüldüğü öne sürüldü. Olaylar sırasında gözaltına alınan bir yurttaşın ise halkın tepkisi karşısında serbest bırakıldığı belirtildi.

Bu arada güvenlik güçlerinin halka yönelik baskılarını fırsat bilen faşistlerin silahlı saldırıya geçtiği ve saldırılarına karşı çıkan yandaşlarından birini "davadan döndüğü" gerekçesiyle ağır biçimde yaraladıkları kaydedildi.

Kendi evlerini hasar olmayacak bir şekilde silahla tarayan faşistlerin eylemlerini devrimcilerin üzerine yıkmaya çalışarak güvenlik güçlerini halka karşı kışkırtmaya çalıştıkları ifade edildi.

İstek'lerinin gözönüne alınmasını bekleyen veliler, sürgünler dudurulun caya kadar çocuklarını okula göndermiyeceklerini vurguladılar.

Erzincan MHP İl Başkanlığı'nın yayınladığı bir bildiride partililer "Allah yolunda cihada" çağrılıyor

ERZİNCAN (DEMOKRAT)

MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra MHP'lilerin çeşitli illerde yayınladıkları bildirilerle yandaşlarını ağır biçimde tahrik ettiği saptandı. Erzincan il Başkanlığı yayınladığı bildiride Hitler'in ünlü "bir millet, bir devlet" görüşünü tekrar ederek partilileri "Allah yolunda cihada" çağırdı.

Bu arada bir süre önce Ali Duman isimli bir MHP'linin öldürülmesinden sonra yine Erzincan MHP İl Başkanlığı yayınladığı bir başka bildiride yandaşlarına TÖB DER ve POL DEr'i hedef göstererek kışkırtıcılık yaptı. CHP'nin TÖB DER ve POL-DER'in koruyucusu olduğu savunulan bildiride şöyle denildi:

"Allah için, kuran için, vatan için. bayrak için Cihat bayrağını aç. Seni yoketmek isteyenlerin kafalarına balyoz gibi in."

YENİŞEHİR SAĞLIK MESLEK LİSESİ, FAŞİSTLERİN KARARGAH! HALİNE GETİRİLDİ

Öğrenciler okul idaresini Sıkıyönetim Komutanlığı'na şikayet etti

ANKARA (DEMOKRAT)

Yenişehir Sağlık Meslek Lisesi öğrencileri, Sıkıyönetim Komutanlığı'na 142 imzalı bir dilekçe göndererek, okul idaresini ve okuldaki güvenlik görevlilerini şikayet ettiler.

Dilekçelerinde 40'a yakın faşistin ismini de Sıkıyönetim Komutanlığı'na bildiren Meslek Lisesi öğrencileri, Okul Müdürü Ali Yanar'ın tarafsız davranmayarak faşistlere arka çıkması nedeniyle, her gün saldırıya uğradıklarını belirttiler.

Yenişehir Sağlık Meslek Lisesi öğrencileri, okulda bulunan güvenlik görevlilerinin faşist öğrencilerle beraber olup kurdukları "hak mahkemesi"nde ilerici Öğrencileri yargılayıp cezalandırdıklarını da belirttikleri dilekçede, saldırıların planlanmasında okul müdürüyle beraber müdür yardımcısı Saliha Gültekin ve Selma Dağsan isimli öğretmenin de bulunduğunu öne sürdüler. Dilekçelerinde okuldaki olayları Sıkıyönetim'den gizleyen okul idaresinin, Gün Sazak'ın cenaze törenine katılabilmeleri için okulu tatil ettiğini, cenaze töreninden dönen faşistlerin gece 02.30'a kadar törene gitmeyen öğrencilere rahat vermediklerini de belirten öğrenciler okul idaresinin yanlı tutumuna bir an önce müdahale edilmesini, emniyet görevlilerinin Sıkıyönetim Komutanlığı'ndan istediler.

Niğde Yurdu'nda kalan faşistlerin sık sık kendilerine saldırdığını vurgulayan öğrenciler, 1968 yılından bu yana herhangi bir nedenle okuldan kaydı silinen öğrencilerin tekrar okula alınması için SSYB tarafından bir hak daha tanındığı halde, okul idaresinin ilerici devrimci öğrencilerin kaydını yapmadığını da kaydettiler.

BALIKESİR PTT BÖLGE BAŞMÜDÜRLÜĞÜ'NDE ÇALIŞANLARA BASKI YAPILIYOR

ÇANAKKALE (DEMOKRAT)

Balıkesir PTT Bölge Başmüdürü Ali Gümüşoğlu'nun Balıkesir, Bandırma ve Çanakkale'de görevli Haber—Der üyesi PTT çalışanlarına, yönetmeliklerin de üstüne çıkarak baskı yaptığı, çeşitli yürüyüş ve mitinglere katıldıkları gerekçesiyle, haklarında soruşturma açtırmaya yeltendiği öne sürüldü.

Çanakkale'de görevli ilerici, demokrat PTT çalışanlarınca yapılan açıklamada, baskıların sürgünlere dönüştüğü ve Haber-Der üyesi Ayşe Taşkıran'ın Gökçe Ada'ya sürüldüğü belirtildi.

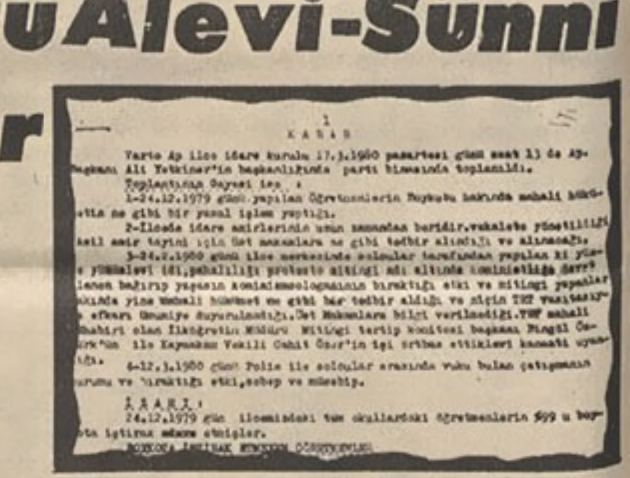

ALEVİ YURTTAŞLAR VE GÖREVLİLER HÜKÜMETE İHBAR EDİLDİ

AP Varto İlçe Örgütü Alevi-Sünni ayrımını körüklüyor

● *Alınan kararda, ilçedeki Alevi yurttaşların 1. Dünya Savaşında devlete asker vermediği ve Ruslara hizmet ettikleri öne sürüldü*

● *Alevi görevlilerin tümünü komünist olarak niteleyen AP İlçe Yönetiminin kararında adı geçen ilçe Asliye Hakimi ile Halk Eğitim Müdürü sürüldüler*

AP Varto ilçe örgütünün aldığı kararda, alevi yurttaşların oturduğu kesim, Batı Varto olarak adlandırılıyor.

YURT HABERLERİ SERVİSİ

AP Varto İlçe Yönetim Kurulu tarafından alınan bir kararda, ilçedeki görevliler ve yurttaşlar, alevi ve sunni diye iki grupta nitelendirildi. Kararda Alevi olarak nitelenen aynı zamanda komünist olmakla suçlanmakta ve aralarında Kaymakam Vekili, Asliye Hakimi, İlköğretim Müdürü, Halk Eğitim Müdürü ve diğer bazı yöneticilerin de bulunduğu hemen hemen tüm ilçe görevlilerini kapsayan kişiler, olayların sorumlusu olarak gösterilerek görevlerinden alınmaları istenmektedir.

AP Varto İlçe Başkanı Ali Yetkiner, üyeler Sıddık Han, Süleyman Yıldırım, Mehmet Işık, Mehmet Karadağ, Heşit Çiçek ve A.Rahman Tekemen'in imzalarını taşıyan ve bir sureti Muş Valiliği'ne bir sureti içişleri Bakanlığına ve bir sureti de AP Genel sekreterliği'ne sunulmak üzere hazırlanan 17.3.1980 tarihli kararda, Varto'daki alevi yurttaşların 1. Dünya savaşında Devlete asker vermedikleri, "Rus Ordusuyla harp etmeyerek, sunni kesimin tüm eşyalarını kendi köylerine taşıyıp zaptetikleri ve Rus rejimini kabul ettikleri suçlamasına yer verilmektedir.

Bozuk bir Türkçe ile kaleme alınan ve yanlışlarla dolu bulunan kararda komünist olmak ve Ruslara karşı savaşta devlete asker vermemekle suçlanan Alevi yurttaşlar için, "Bugün de miting ve yürüyüşler tertip ederek Yaşasın Türkiye Komünist Partisi naralarını çeken bir Millet yarın zora geldi mi halis mühlis Türküm narası atacaktır' ifadesi kullanılıyor.

A.P Varto İlçe Yönetim Kurulu nun 3 sayfadan ibaret kararının birinci maddesinde 11 öğretmen ve görevlinin adları sayılmakta ve AP'nin hükümet olmasından sonra bunların neden sürülmedikleri sorulmaktadır.

Kararın 2. maddesinde ise "İdare Amirlerine gelince" başlığı altında aynen şu ifadelere yer verilmektedir;

"Kaymakam vekaletine bakan Varto merkezi halkın yerlisi olup Ziraat Teknisyeni Cahit Özer'in liyakatsız olduğu bundan anlaşılmıştır ki Varto'nun yerlisi olup Varto ilçe merkezinin coğrafi durumunu pek iyi bilmektedir."

"24.2.1980 günü yapılan pahalılığı protesto yürüyüşünü tertip edenlerin elebaşları hep öğretmen olduğu halde bu öğretmenler hakkında niçin yasal işlemin yapılmadığı yürüyüşü yapanların yüzde yüzü alevi olduğu halde ilçenin alevi kesimi olan Batı Varto dan Hükümet Konağı'na kadar yürümesi icapederken niçin sunni kesime kaydırdı."

"Yürüyüş ve mitingi tertip edenler ve katılanların cümlesi kadın erkek alevilerden müştekil idi. Meskur miting alevilerin alenen komünistliği benimsedikleri meydana çıkmıştır."

'Varto ilçesi merkezine iltihak eden Taşlıyaka Köyü Varto ilçesi 98 muhtarlıktan ibaret olup 48 muhtarlık yekpare alevidir."

"Varto resmi dairelerindeki personelin yüzde 95'i alevilerden muştekil (müteşekkil demek istiyor) olup ilköğretim müdürü ve bütün okul müdürleri alevi olup gaye ve emelleri güvenlik kuvvetleriyle Adliyeyi elde edip, Elazığ Maraş misali sunnilerin katliamına geçmektir.

KARAR DOĞRULTUSUNDA SÜRGÜN

Kararın üçüncü sayfasında kendisi için aynen "Asliye Hakimi Hadi Emre Tunceli'li ve alevidir. Bu bakımdan Varto'da sağcıların ve sunnilerin önü karanlık ve felaketlerle karşı karşıyadır" ifadesi kullanılan Hakim Hadi Emre ile Halk Eğitim Müdürü Karadağ Soyer'in Varto'daki görevlerinden alınarak başka yerlere atandıkları haber verildi.

Bu arada AP İlçe Yönetim Kurulu kararı ilçede görevli memurlar ve halkın tepkisine yol açtı. Söz konusu karar suretleri kendilerine gönderildiği halde ve Anayasa'nın açık hükmüne rağmen yurttaşları ayırıma tabi tutup bir kesimi diğer kesimin üzerine kışkırtan böyle bir kararın sorumluları hakkında yetkililerce koğuşturmaya geçilmemiş olması ise anlamlı bulundu.

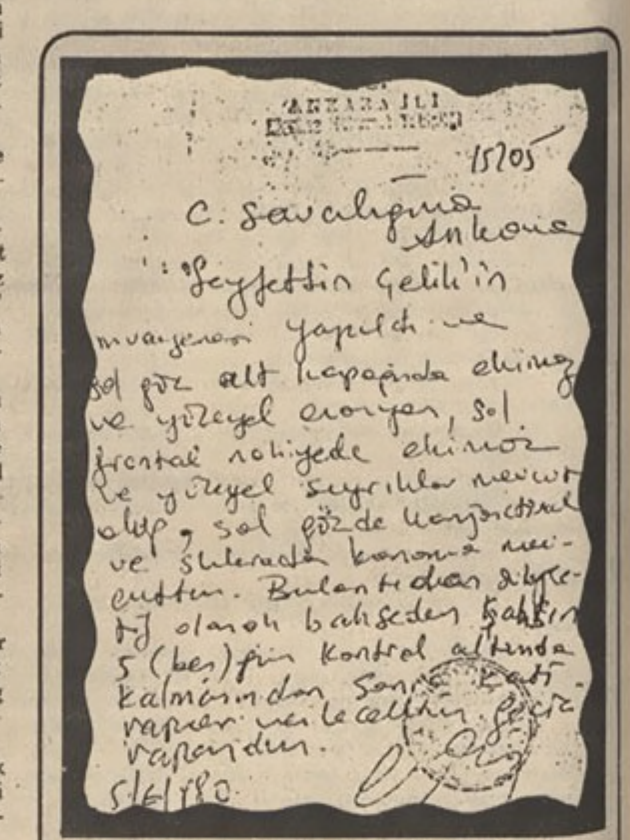
Öte yandan kendi başkanlığında toplanan yönetim kurulunca alınan kararın halk tarafından öğrenilmesi üzerine AP İlçe Başkanı Ali Yetkiner'in doğabilecek tepkilerden korkarak Varto'yu terkettiği bildirildi.

Hakkari'nin Uludere ilçesini sel bastı

HAKKARİ-ULUDERE (DEMOKRAT)

Hakkari'ye bağlı Uludere ilçesinde geçtiğimiz hafta meydana gelen şiddetli yağışlardan sonra Helet Mahallesi'nin sular altında kaldığı bildirildi.

Şiddetli yağışlar sonunda, taşan sel sularının Helet Mahallesi ve ilçenin çeşitli semtlerinde evlerin ikinci katına kadar yükseldiği; il ile ilçe arasında ulaşımı sağlayan köprünün de sel suların dan yıkıldığı ilk belirlemelere göre maddi hasarın 18 milyon civarında olduğu öğrenildi.

Adli Tabiplik'ten verilen rapora göre, hizmetlinin 5 gün kontrol altında tutulması gerekiyor.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NDA BİR HİZMETLİ FAŞİSTLER TARAFINDAN FECİ ŞEKİLDE DÖVÜLDÜ.

ANKARA (DEMOKRAT)

Milli Eğitim Bakanlığı Levazım Müdürlüğü'nde çalışan bir hizmetli, dün faşistler tarafından feci şekilde dövüldü. Olaydan sonra adli tabipliğe başvuran hizmetliye; 5 gün kontrol altında tutulması gerektiği bildirildi.

Milli Eğitim Bakanlığı'nda hizmetli olarak görev yapan, 15-20 kişi daire amirliğinin kapısında otururken, bakanlıkta çalışan faşistler. görevlileri kenara çekerek, "Siyasi görüşleri, ÜGD'ye bağış verip vermedikleri, bakanlığa ne zaman girdikleri ve torpillerinin kimler olduğu" konularındabazı sorular yönelttiler. Bir hizmetlinin faşistlere karşı sert bir tutuma girmesi üzerine. nöbetçi memur Muharrem Beşir'in sözkonusu görevliyi diğer faşistlere gösterdiği öne sürüldü. Ardından bu görevliye saldıran faşistler, sözü edilen hizmetliyi feci şekilde dövdüler.

Çankaya Karakolu'na başvuran Bakanlık görevlisine, karakoldaki bazı güvenlik görevlilerinin "sen şimdi işine git, eğer seni dövenler oradaysa, bize haber ver" dedikleri bildirildi. Bakanlığa tekrar gitmesine olanak olmayan hizmetlinin, adli tabibliğe başvurduğu, ve buradan da, "5 gün kontrol altında kaldıktan sonra kesin rapor verilecektir" şeklinde bir rapor verildiği bildirildi.

Adana Cezaevinde jandarmalara içerden ve dışardan ateş açıldı, 3 faşist kaçırıldı

Faşistlerin vurduğu İçeri Çumra'nın CHP'li Belediye Başkanı öldü

HABER MERKEZİ

Konya'nın İçeri Çumra ilçesinde faşistlerin vurduğu CHP'li Belediye Başkanı Battal Pekiş, tedavi edilmek için Ankara'ya götürülürken yolda öldü. Bu arada Adana Kapalı Cezaevinde görevli jandarmalara içerden ve dışardan ateş edildi ve 3 faşist kaçırıldı.

İzmit'te sağ görüşlü bir kişi İzmir'de bir bekci Ünye ve Lüleburgaz'da da iki kişi öldürüldü. Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü öğretim görevlilerinden birisi tartaklandı.

Demokrat Haber Merkezine ulaşan bilgilere göre olaylar şöyle gelişti:

İÇERİ ÇUMRA'NIN FAŞİSTLERCE VURULAN CHP'Lİ BELEDİYE BAŞKANI ÖLDÜ

Konya İçeri Cumra da geçtiğimiz hafta faşistlerin saldırısına uğrayarak, ağır şekilde yaralanan CHP'li Belediye Başkanı Battal Pekeş, tedavi edilmek üzere Ankara'ya gönderilirken yolda öldü. Kimlikleri henüz saptanamayan 2 faşistin geçtiğimiz hafta salı günü saldırısına uğrayan CHP'li Belediye Başkanı Battal Pekiş tabancasını çekerek kendisini korumuş ancak daha sonra tabancasının tutukluk yapması üzerine ağır şekilde yaralanmıştı. Battal Pekiş'in tedavisi bir süreden beri Konya Sağlık Yurdunda yapılıyordu. Battal Pekiş'in cenazesi dün İçeri Cumra'da toprağa verildi.

ADANA KAPALI CEZAEVİNDE JANDARMA İLE ÇATIŞAN FAŞİSTLERDEN ÜÇÜ KAÇTI

Adana kapalı cezaevinde önceki gün jandarmalarla çatışan faşistlerden 3'ü kaçtı 3 tanesi yaralı yakalandı.

Adana Kapalı Cezaevi'nden 6 faşist hükümlü, çatı katındaki kiremitleri açarak kaçmak istedi. Faşistlerin çatı katından bahçeye atladıklarını gören jandarmalar, "Dur" ihtarında bulundular. Ancak faşistler jandarmalara ateşle karşılık verince çatışma çıktı. Bu arada çatışma sürerken dışardan da jandarma erlerine faşistler tarafından ateş edildiği öğrenildi. Yaklaşık 3 saat süren çatışmada kaçmak isteyen 6 kişiden Emin Kumtepe, Ertuğrul Koca ve Muhittin İlhan adlı faşistler çeşitli yerlerinden yaralandılar. Yaralı faşistler ayakta tedavi edildi.

Çatışma sırasında Osman Bilgiçer, İsmet Çalışır ve kimliği tesbit edilemeyen bir faşist cezaevinden kaçtılar. Kaçma olayı ile ilgili bir açıklama yapan yetkililer "Kaçma olayı anlaşılınca, "Dur" ihtarı yapılmıştır. Ancak bu sırada içerden ve dışardan jandarmalara ateş edilmiştir. Kaçma olayının dışardan da desteklendiği ortaya çıkmıştır. Kovuşturma çok yönlü sürdürülmektedir.

ÇANKIRI'DA BİR CHP'Lİ YARALANDI

Hamamönü semtinde CHP Merkez ilçe eski yönetim kurulu üyelerinden Gürkan Kayserilioğlu faşsitler tarafından açılan ateş sonucu dükkanında ağır yaralandı.

ÜNYE'DE BİRKİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Ünye'ye bağlı Erenyurt köyünde kimliği belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş, sonucu bir kişi öldü. Olayda ölen kişinin adı Dursun Elezoğlu olduğu bildirilirken, olayla ilgili soruşturmaya başlandığı açıklandı.

LÜLEBURGAZ'DA BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Lüleburgaz - Edirne karayolu üzerinde bir otoya açılan ateş sonucu, bir kişi öldü. Ateş açılan otonun, Almanyadan Türkiye'ye izinli dönen İhsan Nuri Kemer'e ait olduğu ve olayda eşi Zeynep Kemer'in öldüğü bildirildi.

AYDIN'DA EMEKLİ BİR MÜFETTİŞİN EVİNE PATLAYICI MADDE ATILDI

Milli Eğitim emekli müfettişlerinden Yusuf Büyükçoban'ın evine kimliği belirlenemeyen kişilerce önce patlayıcı madde atıldı. Daha sonra ev yaylım ateşine tutuldu. Olayda cankaybı olmadı. Ancak eve atılan patlayıcı maddenin tahrip gücünün yüksek olduğu ve hasar meydana getirdiği, olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

NEVŞEHİR'DE FAŞİSTLERİN SALDIRISINA UĞRAYAN ÖĞRETMENLER AÇIĞA ALINDI

Nevşehir Kozaklı'da faşistlerin, aralarında CHP'li esnaf ve öğretmenlerin de bulunduğu halka saldırılarını yoğunlaştırdıkları bildirildi. Bu arada, bir süre önce faşistlerin saldırısına uğrayan devrimci öğretmenlerin Nevşehir Valisi tarafından açığa alındığı öğrenildi.

GAZİ EĞİTİM'DE MATEMATİK BÖLÜMÜ BAŞKAN YARDIMCISI TARTAKLANDI

Gazi Eğitim Enstitüsü Matematik Bölümü Başkan Yardımcısı Mehmet Sürmeli ile Sosyal Bilgiler Bölümü Başkan Yardımcısı Cuma Sosyal'ın okuldaki görevlilerce tartaklandığı bildirildi. Tartaklanan bölüm başkan yardımcılarından Mehmet Sürmeli'nin 5 günlük rapor aldığı öğrenildi.

Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencileri adına yapılan açıklamada Enstitü'nün faşistleştirilmesi için çeşitli oyunlar tezgahlandığı kaydedilerek sınıfta oturan öğrencileri okuldaki görevliler tarafından dövüldükten sonra da gözaltına alındıkları ifade edildi.

● Ankara Üniversitesi'ne bağlı Diş Hekimliği Fakültesi'nde sınavdan çıkan ilerici öğrencilere okul dışından bir grup faşist saldırdı. Öğrencilerin saldırganlara karşı koyması üzerine çıkan olayda, Semih Bilgin ve Ercüment Gedik adlı faşistlerle Bülent Süzer adlı devrimci bir öğrenci başından demir çubukla yaralandı.

Saldırıdan sonra olay yerine gelen güvenlik kuvvetleri, altısı faşist 17 öğrenciyi gözaltına alarak çiftlik karakoluna götürdü.

● Başbakanlık Basımevi'nde bir grup faşist, yemekhanede yemek yiyen devrimci işçilere saldırdı. Saldırı sırasında basımevi işçilerinden Hakkı Çatal'ın çenesi kırıldı. Yaralı işçi hastaneye kaldırıldı.

Saldırganlardan altı kişi sıkıyönetim kuvvetleri tarafından yakalanarak gözaltına alındı....

● Devlet İstatistik Enstitüsü çalışanlarından 3 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

Devlet İstatistik Enstitüsü'nden çarşamba günü iki kişinin gözaltına alınmasından sonra önceki gün de üç kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

İSTANBUL'DA BİR JANDARMA ERİ YARALANDI.

● Mecidiyeköy'de bulunan Profilo Fabrikası'nın karşısındaki bir evden, açılan ateş sonucu, Mustafa Kızıltan adlı bir jandarma eri, sağ bacağından yaralandı. Yaralı jandarma erinin Şişli Çocuk Hastanesinde tedavi altına alındığı: Olaydan sonra çevrede geniş bir arama yapan güvenlik kuvvetlerinin, bazı şüpheli kişileri gözaltına alındığı; olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

● Kimlikleri tespit edilemeyen kişilerce bir bankanın, Göztepe, Suadiye, Ziverbey ve Fikirtepe şubelerine patlayıcı madde atıldı. Patlamalar sırasında şubelerde maddi hasar meydana geldi. Öte yandan Fatih Vatan Caddesinde Güner Karaman'a ait bir oto galerisine atılan patlayıcı madde hasara yol açtı.

● Çağlayan'da sosyal sigortalar karşısındaki köprünün altında, Metin Mansur adında bir işçi kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu yaralandı. Esem İnter Fabrikası'nda çalıştığı bildirilen işçinin Şişli Çocuk Hastanesi'nde tedavi altına alındığı öğrenildi.

● Bir süre önce Bahçelievlerdeki evinden gözaltına alınan Makine Mühendisi Ümit Ülgen'den hiç bir haber alamadıklarını belirten ailesi çocukları Ülgen'in hayatından endişe ettiklerini söylediler.

● Beşiktaş pazar içinde bir hanın altıdaki pasajda bulunan 7 kuyumcu, silahlı kişilerce soyularak yaklaşık 10 kilo altın alındığı öğrenildi. Olaydan sonra çevrede bir operasyon düzenlendiği ve soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

İZMİT'TE BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

İzmit Köseköy'de oturan Murtaza Tokkaya adındaki bir kişi kahveden çıkıp evine giderken kimlikleri belirlenemeyen kişilerce ateş edilerek öldürüldü. Sağ görüşlü olduğu belirtilen Tokkaya'yı çapraz ateşine tutan silahlı kişiler olaydan sonra kaçtılar.

İZMİR'DE BİR BEKÇİ ÖLDÜRÜLDÜ

Karşıyaka Emniyet Amirliği'nde görevli bekçi Süleyman Tosun'a Soğukkuyu semtinde ateş açıldı. Tosun'un olay yerinde öldüğü ve olayla ilgili soruşturmaya başlandığı bildirildi.

ÇORUM İL VE İLÇELERİNDE GÖREVLİ 203 POLİS BAŞKA İLLERE TAYİN EDİLDİ

● Çorum ve ilçelerinde görevli 203 polis başka yerlere tayin edildi. Önceki gün AP Çorum il yöneticilerinin Başbakan Demirel'le bir görüşme yaparak, Çorum'da görevli, tüm polislerin alınmasını istemişti. Bunun üzerine İçişleri Bakanlığı'nın tel emriyle Çorum ve ilçelerinde görevli 203 polis Türkiye'nin çeşitli illerine tayin edildi.

Bu arada faşistlerin, bazı esnafların dükkanlarını yağmalamaya devam ettikleri bildirildi. CHP ilçe yönetim kurulu üyesi Toptancı Ferhat Taşkın ile bir leblebici dükkanının faşistlerce camları kırılarak yağmalandıkları öğrenildi.

ANKARA SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞININ AÇIKLAMASI

4. Kolordu ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesinden yapılan açıklamada 30 Mayıs 1980 günü sol görüşlü Ali Tufan'ın öldürülmesi ile ilgili olarak 5 kişinin gözaltına alındığı açıklandı. Açıklamada olayla ilgili olarak gözaltına alınan sağ görüşlü Yusuf Yıldız, Bilal Gürbüz, Ali Sarıyıldız, İlhan Uğraş ve Ahmet Kaya'nın hiç bir örgüte veya derneğe bağlı olmadıkları belirtilerek, 4 adet de tabanca ele geçirildiği bildirildi.

TİP Üsküdar İlçe Sekreteri Çetin Yücel'in yaklaşık bin kişilik bir topluluk tarafından cenazesi kaldırılırken çevrede çok geniş güvenlik önlemleri alındığı gözlendi. Buna karşın güvenlik kuvvetleri çemberinin dışında, gruplar halinde toplanan faşistler zaman zaman cenazeye katılanlara saldırma girişiminde bulundular.

Faşistlerin katlettiği TİP Üsküdar İlçe Sekreteri Çetin Yücel toprağa verildi

HABER MERKEZİ

TİP Üsküdar İlçe Sekreteri Çetin Yücel'in cenazesi, dün yapılan bir törenle Karacaahmet Mezarlığında toprağa verildi. Yücel, faşistlerce kurtarılmış bölge ilan edilen, Üsküdar'da 4 Haziran 1980 günü işyerinin önünde faşist saldırganlarca vurularak öldürülmüştü.

TİP İstanbul İl Merkezi'nce daha önce yapılan açıklamada, cenazenin Üsküdar Karadut Camii'nde yapılan törenden sonra Karacaahmet Mezarlığında toprağa verileceği bildirilmişti. Ancak güvenlik kuvvetlerinin son anda aldıkları bir kararla, cenaze töreninin Karacaahmet Camii'nde yapılması istendi. Törene katılmak üzere Karadut Camii'ne gelen bir gruba 10-15 kişilik bir grup faşist tarafından saldırıldı Faşist saldırganlardan biri silahını çekerek 2 el ateş etti. Ancak saldırıya uğrayanlardan biri üzerine atılarak tabancasını elinden aldı. Güvenlik kuvvetlerinin de müdahalesi ile saldırganlar yakalanarak Doğancılar Karakolu'na götürüldüler. Yaklaşık bir saat sonra civarda bir grup faşistin daha dolaşmasından şüphelenen güvenlik kuvvetlerinin arama yapmak istemesi üzerine kaçan faşistler yakalandı.

İş Kanunu'na göre büyük işyerleri sakat işçi calıştırmak, İş ve İşçi Bulma Kurumu şubeleri de iş bulmak zorunda ama

Bolu'da sakat bir yurttaş 6 yıldır iş bekliyor

T.C.Anayasası 42. maddesinin ikinci fıkrasında aynen, 'devlet çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için, sosyal, iktisadi ve mali tedbirlerle çalışanları korur ve çalışmayı destekler; işsizliği önleyici tedbirleri alır" der.

1475 sayılı İş Kanunu'nda ise "sakat ve eski hükümlü"işsiz yurttaşlar için ayrı hükümler getirilmiş, buna dayanılarak yönetmelikler çıkartılmıştır. Bu hükümlerle belli bir sayının üstünde işçi çalıştıran işyeri sahiplerine, belli yükümlülükler getirilirken, yükümlülüklerin yerine getirilmesini denetlemek için de, İş ve İşçi Bulma Kurumu adıyla resmi bir kurum oluşturulmuştur.

Yani yükümlülüğün yerine getirilmesi işverenlerin isteğine bırakılmamış, bunun için ayrıca İş ve İşçi Bulma Kurumu Müdürlükleri bunu temin etmekle görevlendirilmiştir.

İşin yasal yönünü böylece belirledikten sonra, olayımıza girelim. Yine Anayasa'nın işsiz yurttaşları iş sahibi kılma, genel hükmünü bir tarafa bırakarak, (çünkü Anayasa konulalı 20 yıl oldu, devletin bulduğu işten çok, yarattığı işsiz sayısı kabardı o günden bu yana) İş Kanununun sakatlarla ilgili hükümlerinin ne derece işlediğini küçük bir örnekle somutlayalım.

Kudret Şan, Bolu'lu bir yurttaşımızdır. 1952 doğumlu olup evli, bir de çocuğu var. Geçirdiği bir kazadan ötürü, sağ elini kaybetmiştir. Doktorlar Kudret Şan'ın sakatlık derecesini yüzde 60 olarak belirlemişlerdir.

Ve bu yurttaşımız, bu durumuna dayanarak 29.5.1974 yılında, Bolu İş ve İşçi Bulma Kurumu Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvurur. Dilekçesi 9 sıra numarasıyla kayda geçirilir.

Yurttaşımız tam 6 yıl bekler, kendisine bir iş bulunsun diye. Bırakın işi, kendisine, geçen sürede bilgi dahi verilmez.

İş ve İşçi Bulma Kurumu'ndan umudunu kesen Şan, bir de ilin en yüksek mülkiye amirine başvurmaya karar verir. Ve Devletin yurttaşlara karşı Anayasa'dan doğan vecibesini yerine getirmesi için, 3.4.1980 tarihinde dilekçe ile Bolu Valiliği'ne başvurur.

Valilik başvuruyu, İş ve İşçi Bulma Kurumu Şube Müdürlüğüne havale eder. Kurumdan Valiliğin yazısına bir yanıt (23.10.1975 tarih ve 1-64-7/6-2613 sayısını taşıyor): "1475 sayılı İş Kanunu'nun 25'inci maddesine ilişkin yönetmelikçe, sakat ve eski hükümlü çalıştırmak zorunluluğunda bulunan bölgemiz, işyerlerinden Çimento Sanayii ve Kaplıca Fizik Tedavi Hastanesine telefonla sondaj yapılmışsa da, olumlu bir sonuç alınamamıştır".

Peki devletin bu kurumunun görevi sadece sondaj mı yapmaktır? Yasa ve yönetmeliklerden doğan yükümlülükleri nerde kaldı? Yasalarca sakat işçi çalıştırmakla yükümlü bulunan işyerlerinin denetlenmesi görevi, İş ve İşçi Bulma Kurumlarına verilmemiş midir? Yazıda imzaları bulunan Bolu İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun sayın Müdürü M.Kemal Başaran ve Şefi Necati Ersoy, acaba telefonla sondajını yaptıkları işyerlerinin kaç tane "Sakat ve eski hükümlü" çalıştırdıklarını da sormuşlar mıdır?

"İlgilinin durumuna uygun bir talep alındığında veya işverence istekte bulunulduğunda, derhal işe yerleştirilebileceğini bilgilerinize arz ederim".

Bu da Bolu Sosyal Sigortalar Kurumu Şubesi Sayın yöneticilerinin Valiliğe gönderdikleri söz konusu yanıtın son cümlesi.

"Hey gidi yandığımın dünyası, gelde ölme... Ölme eşeğim ölme misali."

Adın "İş ve İşçi Bulma Kurumu" olacak, bu görevi de devlet adına yürüteceksin. Ve altı yılda sakat bir yurttaşına iş bulamayacaksın. Bütün işin gücün telefonlarla sonuçsuz sondaj yapmak olacak.

Peki sormazlar mı adama, siz orada, önce personele sırf bunun için mi oturuyorsunuz?

Bir yetkili çıksa da, altı aydır sakat bir yurttaşa iş bulamayan böyle bir "İş ve İşçi Bulma Kurumu'na görevinin ne olduğunu hatırlatsa, diyeceğiz ama diyemiyoruz. Zira Kudret Şan adlı yurttaşımız çoktan çalışma Bakanına da başvurmuş durumda, 6 Mayıs 1980 tarihli dilekçesiyle. Bakanda ne ses ne de bir nefes.

Neden diyemediğimize hak veriyorsunuz değil mi?

ÇİVİLEME

Küfürler kimin için yağıyor ?

Şekere zam geldi, ekmeğe de zam geldi.

"Şekere zam demek CHP demek.

Ekmeğe zam demek, CHP hükümetinin halkın ekmeğine göz koyması demek"

Bu sözler Adalet Partisi'nin ağzında, yıllarca sakız olmuştu. Peki şimdi şekere zam ne demek, ekmeğe zam ne demek oluyor?

Şekere zamla halkın ağzının tadını bozmak, ekmeğe de zam yapıp halkın ağzını bozdurmak oluyor galiba!...

Mareşal Petain'in hükümetin dizginlerini eline verdiği bir hırsız, bir dolandırıcı ve yaşı geçmiş bir fahişe

Laval bir vatan hainiydi

● *Laval doğuştan dolandırıcı olmasının yanı sıra, meslekten de avukattı. Fransa'yı düşmana sattıktan sonra, utanmadan "ülkeyi savunmak"tan söz edebildi. Laval'ın kafasına göre "gerçek sosyalizm" Fransa'nın yenilgisinden sonra yiyecek tek şalgam bulamadıkları için ölüp gitmiş 300 bin Fransız bebesi demekti*

-15-

Hükümetin dizginlerini hırsız Laval'ın eline veren Mareşal Pétain, sade bir törenle seksenaltıncı doğum gününü kutladı. Pétain'in torunlarının çocukları, doğum günü pastasını süslemek için seksenaltı mum bulmak üzere Vichy'yi altüst ettiler, ama dükkan sahipleri ellerindeki son mumların çoktan Almanya'ya gönderildiği karşılığını verdiler. Mareşal, "Biz, Philippe Pétain" saltanat sürmeye başladığından bu yana, aç Alman fareleri Fransız evlerini dip köşe, kiler bucak kemirip temizlediler.

Laval'in eline geçen boş, açlıktan kıvranan ve onuru kırılmış bir ülke oldu. Ama Laval, elindeki o ülkeyle savaş gemileri ve Afrika'da üsler almayı becerdi. Böylelikle bu Kaşarlanmış, yaşı geçmiş fahişe, kendini yüklü drahoması olan bir gelin gibi yutturmasını bildi. Laval, hiç zaman kaybetmeksizin bir "kabine" kurdu, sonra da ulusa hitaben bir konuşma yaptı. Bir zamanlar, bu hırsızın güçlü, tok sesi vardı. Ne ki, bu kez zaman zaman heyecanını ele veren tekdüze bir tonda Konuştu Laval'ın, halktan kaynaklanan bir takım heyecanları taşıdığını kimse aklına getirmez. Onun sesinde sezilen, olsa olsa korkunun açığa vurulmasıydı. Laval, bir zamanlar karga gibi kapkara olmasına karşın, geçen son yıl içinde saçlarına epey ak düşmüş. Versailles'da atılan kurşun amacına ulaşmış olmalı, bu vatan haininin ödünü patlatmış.

Berliner Boersenzeitung şunu diyor: "Laval, Nasyonal - Sosyalist Almanya'nın yenik Fransa'ya elini uzatmasına uygun zemindir. "Hem de nasıl! Alexandre Dumas, İkinci İmparatorluk döneminin ünlü bir saraylısının yatağından söz ederek, "Burası, baronun yeni zengin uşağıyla el sıkıştığı yerdir" diye yazmıştı.

Laval, konuşmasında, "Ben kendimi yenilmiş görmüyorum" dedi. Bunu içtenlikle söylemiş olabilir, çünkü siyasal yaşamı boyunca Fransa'nın yenilgisinden büyük zafer tatmadı. Lavalı, Fransa'nın düştüğü günlerde gördüm. Doğumgününü kutlayan biri kadar coşkuluydu. Sanki Paris'i kendisi almış sanırdınız Ulusa hitaben yaptığı konuşmada, köylülerden Almanlar için topraklarını ekip biçmelerini istedi: "Topraklarınızı savunduğunuz güç ve enerjiyle işlemenizi istiyorum" dedi. Unutmayın ki, Laval doğuştan dolandırıcı olmasının yanı sıra, meslekten de avukattır. Fransa'yı düşmana sattıktan sonra, utanmadan "ülkeyi savunmak"tan söz edebiliyor. Fransa'yı kime karşı savunmak istiyor? Fransız halkına, de Gaulle ordusuna ve Fransa'nın müttefiklerine karşı. Koca hırsız, üstüne üstlük işçilere de çağrıda bulunuyor. Ne elde ettiği kazançlardan söz ediyor, ne de Goering'in saygıyla ellerine bakarak "Donnerwetter! Bu Fransız, genç kızların kır çiçekleri toplayışındaki el çabukluğuyla milyonları cebe indiriyor!" dediğinden söz açıyor. Hayır, Laval bütün bunlara hiç değinmeksizin, işçilere "adalet"ten dem vurdu. Ona göre, "yeni Düzen" sosyalizmle özdeşmiş. Belki Sosyalist adaletin ne olduğunu bilmiyorsunuzdur. Öyleyse Laval'e sorun, o anlatsın. Laval'in kafasına göre "gerçek sosyalizm", Fransa'nın yenilgisinden bu yana yiyecek tek şalgam bulamadıkları için, ölüp gitmiş 300.000 Fransız bebesi demektir. Hitler'e silah satan Schneider'in vurduğu vurgundur. Alman işgalinde geçen hergünü uğurlu gün sayan Leroy-Ladury nin cebine giren yeni kazanç payları demektir.

Laval sözlerini şöyle sürdürüyor: "Yeni toplumda özgürlük korunacak, saygı gösterilecek yüceltilecektir". Laval konuşmasını müzik eşliğindeyaptı. Aynı anda Paris ve St.Nazaire'da Almanlar rehineleri kurşuna dizerek "özgürlüğü koruyor, saygı gösteriyor ve yüceltiyorlardı" Laval, efendilerinden Fransa için herhangi bir ayrıcalık koparamadığını belirtiyor. Hitler, Laval'i beslemeye razı, ama Fransa'ya birşey vermeye niyeti yok. Birbuçuk milyon Fransız, hala tutsak kamplarında. Laval istediği kadar "dostluk"tan söz etsin, Almanlar tutsakları bırakmaya hiç mi hiç yanaşmıyorlar. Hitler'e göre dostluk dostluktur, hizmet de hizmet: Almanya'nın gereksindiği şey, Fransız köleleridir. Laval, tarihin hiçbir döneminde Hitler kadar soylu, Hitler kadar alicenap bir fatih olmadığını söylüyor. Ülkenin üçte ikisinin işgali, Hitler'in alicenaplığının bir belirtisi olsa gerek. Fransa'nın talan edilmesi ve halkının açlıktan ölüme terkedilmesi de öyle. Hele hele rehinelerin kurşuna dizilmesinden, Gestapo'nun işkence odalarından, aydınların öldürülmesinden daha büyük alicenaplık mı olur?

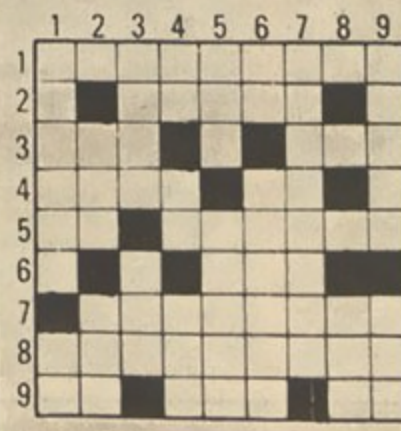
Laval, Hitler'in doğu seferinden büyük sevinç duyuyor. Rus çocuklarını öldüren ve çaldıkları domuzları "savaş ganimeti" diye böbürlenerek anlatan Nazilerin, Laval'in gözünde "kültürün koruyucuları" olması hiç de şaşılası değil. Laval böylesine ödlek olmasa, kültürü Almanların koruduğu biçimde kendisi korumayı üstlenirdi. Oysa, Laval, Rus bombalarının ve gerillalarının bulunmadığı Fransa'da "savaş ganimeti" olarak milyonları toplamayı yeğliyor - Versailles'daki kurşun ödünü patlatmaya yetti de arttı bile. Ama Almanya'yı "desteklemeye" hiç itirazı yok. Dostu Marcel Deat, Rusya'ya bir Fransız birliği göndermeyi öneriyor. Laval için bir birlik asker toplamak hiç de zor değil; bir yandan insan celepliği yapan ve yerel cinayetleri örgütleyen, öte yandan da Laval'in seçim kampanyasını yürütenler arasından bile, bir birlik toparlayabilir. Ama Alman Komutanlığını doyurmaya, bir birlik yetmez. Laval, "Fransa ile Almanya arasında bir yakınlaşma kurulmasını her zaman tutkuyla istediğini" belirtiyor. Bu, efendisinin adına çalım satmaktan başka birşey değil. Laval "tutkulu" biri değil, bir dolandırıcıdır ve dolandırıcılar kendilerini tutkulara kaptırmazlar. Laval çeşitli efendilere hizmet etti. Yedi yıl önce, Batı demokrasilerinin saldırganların yakasına yapışmak yerine, onlara ahlaktan söz ettiklerini görünce efendi değiştirdi. Şimdi de, "hiçbir dış etkiye boyun eğmediğini ve eğmeyeceğini" söylüyor. Efendisinin sırtından edindiği bir kürk paltoyu ya da kıçına yediği tekmeyi "etki" olarak görmüyor herhalde. Belki de Nazilere yabancı gözüyle bakmıyor da, onları hemşehrileri sayıyor.

YARIN:
LAVAL'IN ŞUREKASI

BULMACA

SOLDAN SAĞA:
1 - Birini herkese, herhangi bir ayıbı taşıyor diye tanıtmak, 2 - İçinde bulunulan koşulların yarattığı durum, 3 Elde bulunan her şey - Avuç içi, 4 - Zarara uğrama tehlikesi - Bir renk, 5 - Bir hayvan - Japon imparatorlarına verilen şan, 6 - TERSİ: Kaybol anlamında bir emir, 7 - Devlette, sanatta düşme, alçalma, arıklaşma dönemi, 8 - Spor takımlarının kendi kentleri dışında maç yapmaya gitmesi, 9 - Radyum elementinin simgesi - Verme - TERSİ: Bir şeyin toparlak ucu.

YUKARDAN AŞAĞIYA:
1 - Pek kısa bir zaman içinde meydana gelen temelli ve önemli değişiklik - Bir fakülteyi bitirdikten sora o bilim kolunun en yüksek aşamasına vardığını sınavla ya da başarılı bir yapıtla gösterenlere verilen unvan (kısa yazılışı), 2 - İlişkin - Binek ya da koşum hayvanlarını yürütmek üzere çıkarılan ses, 3 - Kuzey kutupta yaşayan, boyu yedi metreye değin çıkabilen bir deniz memelisi - Bir baş giysisi, 4 - Bir ağırlık ölçü biriminin simgesi - Bir uzunluk ölçü biriminin kısaltılmışı - TERSİ: Başlangıçta yer alan, 5 - Gelecek zaman, ilerisi - Söz dinleme, boyun eğme, 6 - Bir nota - Tersi: Doğru ve gerçek dostlar" anlamında eski bir sözcük, 7 - TERSİ: İçine maya karıştırma, 8 - Herkesçe tanınmış ya da işitilmiş olma durumu, 9 - Ağır ve yavaş beste - TERSİ: Bir tartı birimi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA:
1 - Politika, 2 - Nike, 3 - Olguculuk, 4 - Al - Ses, 5 - Obruk - Ti, 6 - Kli - Eskiz, 7 - Tank - Ka, 8 Limitet, 9- Mat - Çete,

YUKARDAN AŞAĞIYA:
1 - Protokol, 2 - Bl - İm, 3 - Logaritma, 4 - Ulu - Ait, 5 - Kent, 6 - İnus - Skeç, 7 - Kile - Te, 8 - Akustik, 9 - Ek - İzale,

ANKARA

HAFTANIN PROGRAMI

Film Gösterileri

● Sinema Akün'de Luchino Visconti'nin yönettiği ve Laura Antonella, Jennifer O'Neill ile Giancarlo Giannini'nin baş oyunculuğunu yaptıkları "Masumlar" adlı filmin gösterimi sürüyor.

● Çağdaş Sahne Kültür Merkezinde Susannah York ve Marcel Bözzüffi'nin rol aldığı Robert Altman'ın yönettiği "Görüntüler" adlı film gösteriliyor. Film 1972 Cannes Film Şenliğinde "en iyi kadın oyuncu" ödülünü aldı, SİYAD tarafından yılın en iyi 10 filminden biri seçildi.

● Nergiz sinemasında Ted Post'un yönettiği "Gençlik Ateşi" izlenebilir.

● Sinema Batı'da Andrew Mc Lagen'in "Kaplanlar" adlı filmi gösterilmeye devam ediyor.

● Ankara Sinematek Derneği'nde bugün saat 19.00'da Nikolai Gubenko'nun senaryosunu yazdığı ve yönettiği "Kanadı Kırık" adlı Sovyetler Birliği yapımı film, 12 Haziran perşembe günü ise 19.00'da "Yarın İyi Vakit Geçireceğiz" adlı Çekoslavak filmi gösterilecek.

● Fransız Kültür Merkezinde bugün 18.30'da ve 11 Haziran Çarşamba 20.30'da Joe Giovanni'nin "Yırtıcı Kuş" adlı filmi gösterilecek. 13 Haziran Cuma günü ise 18.30'da "Vidocq'un Maceraları" adlı film izlenebilir.

Dia Gösterisi

● Sanatsevenler Derneğinde 10 Haziran Salı günü 18.00'de Şahika Kayıhan'ın "Doğal Çevre Eğitimi" konulu, 15 Haziran pazar günü ise 17.00'de Dr. Ragıp Esener'in "Afrika Doğasındaı Görünümler" konulu dia gösterileri yapılacak

Sergiler

● Evrensel Sanat Galerisinde Polonya'lı ressam Grazyna Zielinska'nın resim sergisi 13 Haziran da açılıyor. Sergi 30 Hazirana dek açık kalacak.

● İş Sanat Galerisinde Turan Enginoğlu ve Zeki Çetinkaya'nın resim sergisi 13 Haziranda sona eriyor.

● Türk Amerikan Kültür Derneği sergi salonunda Nail Payza'nın resim sergisi sürüyor.

● Fransız Kültür Merkezinde Albert Khn tarafından 1912- 1923 yıları arasında gerçekleştirilen Türkiye ile ilgili fotoğraflarla Otokrom sergisi 23 Hazirana dek izlenebilir.

● Vakko Sanat galerisinde Zühtü Müridoğlu'nun desen ve heykel sergisisürüyor.

● Yaprak Sanat Galerisinde Cahit Koççoban'ın "Pir Sultan Abdal—Banaz İmece" resim sergisi 12 Haziranda sona eriyor.

● Sanatsevenler Derneği'nde yarından başlayarak "Doğa ve Çocuk" konulu resim sergisi görülebilir. Sergiyi sanatsevenler Derneği ile Doğal Hayatı Koruma Derneği ortaklaşa düzenliyor. Sergi 17 Haziran'a dek sürecek.

● Birleşmiş Milletler Sergi Salonunda Çevre Sorunları Vakfı tarafından açılan "Çevre Sorunları" konulu fotoğraf sergisi var. Sergide konuyla ilgili olarak açılan ve Mehmet Akgül'ün "Çöplük" adlı fotoğrafıyla birincilik aldığı fotoğraflar yer alıyor.

Zühtü Müridoğlu Desen ve Heykel Sergisi'nde yer alan yapıtlardan biri

● Ankara Belediyesi ve TMMOB'nin 5 Haziran Dünya Çevre günüyle ilgili olarak düzenledikleri afiş yarışmasına katılan ve derece alan afişler, Zafer Çarşısı girişinde kurulan çadırda sergileniyor. Birincilik ve ikincilik ödülünün verilmediği afiş yarışmasında üçüncülüğü Akın Önder, Mehmet Servet Keçe, Cemal Sağlam ve Mehmet Peremeci paylaştılar. Sergi bu hafta içinde sona eriyor. Aynı yerdeki bir başka çadırda ilkokul çocuklarının yaptıkları resimler sergileniyor. Konu "Dünya Çevre Günü"

● Artisan Sanat Galerisinde Avni Arbaş, Turan Erol, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Orhan Peker, Leman Tantuğ karma resim sergisi Haziran sonuna dek sürüyor.

Demet Sanin-Suna Sanin'in "Türk Süsleme Sanatı" sergisinde yer alan iki yapıt

● Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde Kültür Bakanlığı tarafından 12 Haziranda açılan Demet Sanin-Suna Sanin "Türk Süsleme Sanatı"sergisi 17 Haziran dek izlenebilir. Aynı galeride yarından başlayarak Avusturya Sefareti'nin "Avusturya Mimarisi" ve yedi yaşındaki ressam Evren Hakyemez'in resim sergisi görülebilecek. Kemalist Yazarlar Derneği'nin "Çocuk Gözüyle Atütürk" konulu resim sergisi ise 11 Haziran'da açılıyor.

İSTANBUL

Film Gösterileri

● Avusturya Kültür Ofisi'nde bugün 17.30'da "Konuk Ağırlamayı Severim" (Hans Wallad) adlı televizyon filmi gösteriliyor

● Şişli Kültür Merkezi'nde Ömer Kavur'un "Yusuf ile Kenan"ı sürüyor.

Sergiler

● Ersin Alok fotoğraf sergisi, Halk-Koop Sanat Galerisinde 13 Haziran'a kadar izlenebilir. Halk-Koop Sanat Galerisi, Zincirlikuyu'da Halk Sigorta Merkez Binası altında.

● Gülsüm Karamustafa'nın 1979-1980 döneminde yaptığı çalışmalarından oluşan resim sergisi bugün açılıyor. Sanatçı, açılış programı içerisinde bir de "Sanat akımlarının güncel işlevselliğe dönüşme sürecinde RESİM-AFİŞ ETKİLEŞMESİ" konulu konuşma ve dia gösterisi yapacak. Sergi 16 Haziran tarihine kadar açık.

● Doğan Hızlan, Perihan Balcı ve İskender Çağdaş'ın fotoğraf sergisi, bugünden başlayarak Taksim Sanat Galerisi'nde izlenebilir.

● Anadolu Hisarı Kavacık Ortaokulu öğrencilerinin çeşitli türdeki yapıtlarından oluşan sergi, Kadıköy Emlâk Kredi Bankası Salonu'nda açıldı. Öğrencilerin, kırık yumurta, pamuk, kum, çakıl gibi malzemelerden hazırladıkları yapıtlar, iki hafta boyunca sergilenecek.

Fotoğraf sanatçısı Halil Kıyak'ın öldürülmesine tepkiler sürüyor

Faşistlerce katledilen Halil Kıyak

28 Mayıs tarihinde Beşiktaş Halk-Koop Şubesi'ne faşistler tarafından yapılan baskın sırasında kurşunlanarak öldürülen fotoğraf sanatçısı Halil Kıyak'ın İFSAK Yönetim Kurulu yedek üyesi olduğu açıklandı. İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği tarafından yapılan basın açıklamasında Halil Kıyak'ın 1977 yılından bu yana dernek üyesi olduğu ve bir ay önce yapılan Genel Kurul'da da Yönetim Kurulu yedek üyeliğine getirildiği belirtiliyor.

Ayrıca, 'Herkes bilmelidir ki evlere kapanmak çözüm değildir. Daha iyi bir Türkiye, daha iyi bir gelecek isteyen herkes çalışmalara katılmalı sosyal yaşam içinde payına düşeni yılmadan ve bıkmadan yapmalıdır" denilen açıklamada, Halil Kıyak'ın öldürülmesini kınayan demokratik örgütlere ve sanatçılara da teşekkür ediliyor. Olayı kınayan 9 demokratik örgüt arasında Türkiye Yazarlar Sendikası ve TİSAN da yer almakta.

Haziran: Nâzım ve Orhan Kemal

Erol ÇANKAYA

Raşit Kemali hapishane kaleminde çalışmaktadır ve haberi önceden duyar:Nâzım Hikmet Çankırı Cezaevi'nden 'naklen' Bursa Cezaevi'ne gelmektedir. Haberi sevinçle arkadaşlarına yetiştirilir. Çok geçmez, Nâzım Hikmet de gelir. Yıl 1940 ve yılın son ayı. O Raşit Kemali ki tezkere almasına kırk gün kala, Nâzım Hikmet'in kitaplarını okuduğu için beş yıla mahkûm edilmiştir. O Raşit Kemali ki Yedigün dergisinde, Yeni Mecmua'da şiirler yazmaktadır. Gerçi yazdıkları "Şuurum Çıldırıyor", "İlk Rüya" gibiduygusal şeylerdir ama "nazmı çok selis, lisanı gayet tabii, duyuş ve görüşleri haylı mümtaz" bulunmaktadır. Raşit Kemali hece anlayışıyla yazdığı şiirlerine oldukça güvenmektedir, şair olduğuna inanmaktadır ve Nazım'ın aynı cezaevine gelmesine elbette sevinecektir.

Nazım Hikmet, hapishaneye geldikten birkaç gün sonra cezaevi müdürüne yalnızlıktan sıkıldığını söyleyip Orhan Kemal'i yanına alır, o günlerin Raşit Kemali'sini tabii. Ve bu yanyana geliş, bu yakın ilişki o günlerin romantik, gececi genç şairi Raşit Kemali'nin bildiğimiz Orhan Kemal oluşunun başlangıcıdır. Nâzım, "sanat bahislerimde hiç şakam yoktur" der ve 'mazur' görmesini isteyerek Raşit Kemali'nin şiirlerini biraz da ağırca eleştirir, sonra çıkartıp kendi şiirlerinden birkaçını okuyup eleştirilmesini bekler. Fakat Nazım Hikmet, karşısındaki genç adamda "iyi bir sanatkar için gereken iyi bir kumaş" bulunduğunu görmüştür ve önerisini yapar: "Sizinle yakından meşgul olmak istiyorum. Yani kültürünüzle.. Evvela Fransızca, sonra diğer kültür bahisleri üzerinde muntazaman dersler yapacağız. Tahammülünüz var mı?" Raşit Kemali heyecanla kabul edecektir bunu.

Sonra bir gün, Raşit Kemali'nin, Nazım Hikmet'e göstermeğe henüz cesaret edemese de gene şiirler yazdığı, günde yedi sekiz saat ders çalıştığı, 'onunkiler gibi' şiirler yazdığı günlerin sonunda bir gün, Nazım Hikmet heyecanla koşturup Elinde Orhan Kemal'in küçük bir roman girisi O roman müsveddelerinin Orhan Kemal'in olduğunu öğrenince, "heyecanla, evet heyecanla" konuşur: "Bırak şiiri miiri birader, hikaye yaz, roman yaz sen" Ve Orhan Kemal hikayeler, romanlar yazmaya başlar Nazım'ın yanında, onun yol göstericiliği altında.

Orhan Kemal Nazım Hikmet'in öğrencisiydi; ve yazdığı son satır da dahil olmak üzere hayatının hiç bir döneminde ondan öğrendiklerine ihanet etmedi, bu temel düşünce tabanında yükseltti "eser"ini. Haksızlıklarla, görmezden gelmelerle, parasızlıkla, demir parmaklıklarla karşı karşıya kaldı ve boyun eğmedi, kursağından hakkı olmayan ekmek geçmedi ama onun hakkı olan ekmeğe el koyanlar oldu. O yılmadı üç kuruşluk adamlar önünde geri çekilmedi, inançlarından vazgeçmedi ve sonunda çevresini saran duvarlara vura vura, bütün bir halkın bükülmez bilekli yazarı oldu. Tıpkı Nazım Hikmet'in aynı mücadeleyi şiir alanında vermesi gibi Nazım Hikmet'in zindanlara, resmi, gayri-resmi baskılara karşı direnerek bu çemberi kırıp bugünlere gelmesi gibi tıpkı.

Nazım Hikmet ve Orhan Kemal, sosyalist gerçekçi edebiyatımızın iki doruğu, hiç duraksamadan adları verilecek iki adı, iki yol göstericisidir. Birinin şiirle gerçekleştirdiğini ötekinin düz yazıyla, hikayeyle, tiyatro oyunuyla, romanla yaptığı iki usta. Nazım Hikmet sosyalist gerçekçi şiirin olduğu kadar genel olarak Cumhuriyet şiirinin öncüsü ve kurucusudur. Orhan Kemal ise Sabahattin Ali'nin yol açıcısı olduğu hikayenin boyutlandığı ve yaygınlık kazandığı bir önemli uğraktır. Şu evrede "uğrak" olduğunu söylemek belki de yanlış olacaktır çünkü bu düzey henüz aşılmış, geçilmiş bir nokta değildir. Aynı şey Nazım Hikmet şiiri için de geçerlidir. Bu iki ustanın geride bıraktıkları eser, uğruna bütün hayatlarını ve sanatsal çabalarını adadıkları işçi sınıfının, daha toparlayıcı bir deyişle de bütün bir halkın mücadelesi içinde yaşıyor, bu mücadelenin ön saflarında vuruşuyor. Çocuklar okumayı onların aydınlık sözleriyle söküyorlar, fabrikalarda işçiler bu şiirlerde kendilerini buluyorlar, en dar vakitlerinde bu iki ustadan kan alıyorlar.

İkisi de, "korkak, cesur, cahil, hakim ve çocuk" olan bir halkın destansı yazarlarıdır. İkisi de aydınlıktır, umutlar yüklenir her yüreğe ve yıkılmamayı öğütler. Nazım Hikmet'in şiirle oluşturduğu "insan manzaraları"nda ve öteki bütün şiirlerinde yer alan bir halkın acıları ve umutları, hayal kırıklıkları ama gene de direnen yanları, sevinçleri, sevda çeken yürekleri.. bütün bunlar bir halkın tarihi ve coğrafyasıyla sergilendiği bir dinamik fresk'i oluşturur. Orhan Kemal'in, yüzlerce hikayesi romanları, oyunları ile oluşturduğu bu fresk Cumhuriyet Türkiye'sinden "insan manzaraları"dır. Bu dinamik tabloda kişilerin, tek tek bireylerin öznellikleri gözden kaçırılmamıştır ki işte bu yan bu iki eseri önemli kılmaktadır. Bu nedenle, bu iki ustanın birliğini vurgulamak bu nitelikleri yüzünden de gerekmektedir, eser'leriyle yarattıkları işlevin kesiştiği yere de denk düşmektedir bu.

Nazım Hikmet ve Orhan Kemal, özellikle günümüz Türkiye'sinin koşullarında üzerlerinde ısrarla durulması, kendilerinin bıraktıklarından dersler çıkarılması gereken ustalardır. Türkiye'nin ve edebiyatının bu koşullarında Türkiye'li sanatçılar kadar insan için de yol göstericidir bu miras. Yaşantının yüreğinde yer alan bu iki eser, en umutsuz olunacak vakte aydınlıklar taşıyan bu bükülmez bilekli ustalar her an omuz omuza bizlerle.

Orhan Kemal ve Nazım Hikmet'in aynı yazıya konu olmalarının nedeni ikisinin de ölüm tarihlerinin haziran ayına rastlaması değil. Bu böyle olmasa da sosyalist gerçekçi bir edebiyattan söz eden herkes bu iki adı aynı yazının içinde anacaktı ve böyle de yapacaktır. Çünkü Orhan Kemal'in cenazesine "Biz işçiler hatıran önünde saygıyla eğiliriz"yazılı pankartı getiren işçiler, çünkü daha ortaokul sıralarında gençler, çünkü bütün bir halk bu iki ustayla bileniyor, öfkeleniyor ve insanca bir yarını kavramaya başlıyorlar İlk soruları sordurandır onlar; sonraki dağınık duygu birikimlerinin düzenli bir bilinçliliğe dönüşmesine de önayak olan.

Her an olduğu gibi, ölüm yıldönümleri olan Haziran ayında da bu iki ustanın bıraktığı "hatıra"nın üzerinde yeniden durmanın gerekleri vardır. Hayatın her evresinde ve anında omuzlarımızın dibinde olan bu "hatıra" sürekli irdelenmelidir. Sanatçılık kadar Türkiye'de yaşayan biri olmak da gerektiriyor bunu:İlk sevda coşkularındaki delikanlılardan, tekstildeki genç kızlardan olmak da gerektiriyor. Çukurova'lı pamuk ırgatı, fabrikalarda işçi ya da "Bayazıt Meydan"larında öğrenci olmak da..

Nâzım ve martılar

Behzat AY

Uykusuz bir gecemde Nazım'ı yeniden okurken O'nun inceliğine, sezgisine, gücüne, anlatımına yeniden "hayran" oldum.

Nâzım, ölümünden iki gün önce şöyle yazıyor:

"Şiir varolalı beri kaç kez şairler ülkelerini bırakıp gitmek zorunda kaldılar! Kaç kez son dakikalarına kadar vatan özlemiyle çarpan yürekleri yabancı topraklara gömüldü..." (E.Babayev, Yaşamı ve Yapıtlarıyla Nâzım Hikmet, S.367)

Bu tümceleri okurken, sabah oluyordu ki, horoz acı acı ötüyordu. bitişik bahçedeki kümesinden. Ve ben aynı yapıtın bir önceki sayfasındaki ölümünden tam bir yıl önce yazdığı şiirin verdiği hüzünden henüz kurtulamamışken, yukardaki tümceler daha da hüzünlendirdi. Ölümünden tam bir yıl önce yazdığı şiirde şöyle diyor Nâzım:

"Ölüm düşüncesinden soyundum
Giyindim Haziran yapraklarını bulvarların"

3 Haziran 1963 sabahı erken saatte uyanıp kapıdan gazetelerini almak için çıktığında öliveren Nâzım'ın çok yorgun olduğunu 1957 Temmuz'unda yazdığı dörtlük dizeden iyi anlıyoruz:

"Çok yorgunum, beni bekleme kaptan
Seyir defterini başkası yazsın,
Çınarlı, kubbeli, mavi bir liman.
Beni o limana çıkaramazsın.."

Yazının adını "Nazım ve Martılar" koydum. Nâzım 26 Nisan 1958 yılında Pırağ kentinde yazdığı "Slavya Kahvesinde Şair Dostum Taver'le Yarenlik" adlı şiirinde martıdan söz eder:

"Pırağ şehri yaldızlı bir dumandır
Viltava suyunun köpüklerinde
martı kuşlarıyla gelir İstanbul...
Lejyonerler köprüsüne gidelim Tavfer
martı kuşlarına ekmek verelim."

1961 yılında yazdığı "Samansarısı" şiirinin bir yerinde de martıdan şöyle söz eder:

"İstanbul'da Sarayburnu akıntısını çıkıyor bir romorkör ardında üç mavna
gak gak ediyor da vak vak ediyor da martı kuşları."

Nâzım'ın bu dizeleri yazmadan 26 yıl önce 1935'te yani günümüzden 45 yıl önce yazdığı temiz Türkçe denemelerinden biri "MARTILAR"dır. "İt Ürür Kervan Yürür" adıyla toplanan, dili bugün bile temiz olan denemelerinin çoğu güzel, ama en güzeli de 'MARTILAR" galiba.

"Martılar" adlı denemesini şöyle bitirir:

"Denize öyle bağlıdırlar ki, ancak bir ülkü adamı ülküsüne böyle bağlanabilir. Bunun için değil midir ki, martılar karaya düştüklerinde, ülküsünü bırakmış bir idealist gibi bütün güzelliklerini, bütün güçlerini kaybediverirler, ağlamaklı olurlar."

"İt Ürür, Kervan Yürür" adlı iki denemesinin birincisini de şu tümceyle bitirir:

"Bütün bir adam oğulları tarihi; bir bakıma göre; yürüyen kervanlarla, ürüyen itlerin süregelen döğüşünden başka bir nesne değildir."

Yurdunu, oğlunu, dostlarını, çınarları, martıları çok seven Nâzım, böyle diyor...

CAHİLLEŞTİREN EĞİTİM SİSTEMİNİN ÜNİVERSİTEYE GİRİŞ SINAVI VE SKANDALI

-14-

S.B.F Öğretim Üyesi
Doç.Dr. Beşir HAMİTOĞULLARI

SOSYAL SELEKSİYON, YÜRÜRLÜKTEKİ EGEMEN İDEOLOJİNİN YANSITICI GÖSTERGELERİNDEN BİRİ YERİNE GEÇMEKTEDİR. BU NOKTADAN İTİBAREN ÜNİVERSİTE DEVLET AYGITININ BİR ARACI OLMAKTADIR. DEVLET KİMLERİN EGEMENLİĞİNDE İSE ÜNİVERSİTELER DE ONLARIN EGEMENLİĞİNE GİRMEKTEDİR.

ÜSS, sakıncaları bir yana büyük zararlar üretmektedir

Sorun kimin Üniversite'si, kimin Yüksek Okul'u olduğudur. Çünkü eğitim sisteminin tümü gibi, üniversite ve ya yüksek okullar da, bir sosyal sistemin temel taşlarından biridir ve toplumun süper yapısında yer almaktadırlar. Sözgelimi üniversitenin, üretim biçimi ne olursa olsun, işlevi kesindir: Geleceğin, teknik, yönetsel, bilimsel kadrolarının pedagojik formasyonunu sağlamak ve yaratıcı bilimsel çalışma ile, bilimsel bilgiye katkılarda bulunmak. Yarınların kadroları ile birlikte, seçkinlerin, intelijansiya'nın yetiştirilmesi, yürürlükteki üretim biçiminin, yeniden üretilmesini de sağlayacak sonuçlar getirmektedir. Bu nedenle, SOSYAL SELEKSİYON, yürürlükteki egemen ideolojinin yansıtıcı göstergelerinden biri yerine geçmektedir. Bu noktadan itibaren üniversite, devlet aygıtının bir aracı olmaktadır. Devlet kimin veya kimlerin egmenliğinde ise, üniversiteler de, onların egemenliğine girmektedir.

Nitekim, daha önce yöntemlerini, örnekler halinde sunduğumuz, gerek Batı'nın gelişmiş kapitalist ülkelerinin, gerekse, sosyalist ülkelerin, üniversite ve yüksek okulları, öğrenci kayıt ve kabul sistemlerinde, kendi üretim biçimleri ile, belli ve somut bir tutarlılık yansıttıkları, açıkça ortaya çıkmaktadır.

Unutulmamalıdır ki, ülkenin ve toplumun yarınlarında görev ve sorumluluk yüklenecek kuşakların, seçilmesi ve yetiştirilmesi, son derece "hayati" bir sorundur, her ulus için. Çünkü her kuşağın, bir öncesinden, daha bilgili, becerili, yetenekli, bilinçli, daha çalışkan ve sorumluluğunu bilen ve daha iyi YETİŞTİRİLEMEDİĞİ TOPLUMLAR İÇİN, daha iyi bir gelecek beklenmemelidir. Hatta bu tür toplumlar, varlıklarını bile sürdürememek tehlikesi ile karşı karşıya gelmişlerdir, denilebilir.

Bu kısa ve kimi yönleri ile teorik sayılabilecek değinmelerin de ışığında, Türkiye'de yapılan ÜSS'yi ve yöntemini, değerlendirip eleştirmeye geçebiliriz. Yukarıda lehinde söylenebilecek şeyleri başlıca üç noktada topladığımız ÜSS'nin, tüm niteliklerini iki noktada toplamak olanaklıdır: Yeryüzündeki ülkelerin en çok merkezileştirilerek TEKELLEŞTİRİLMİŞ BİR YÖNTEM (bir), bir kaç saat süren ve TESTSEL MEKANİĞE DAYALI TEK SINAVLI BİR YÖNTEM (iki).

Yarın:
SAKINCA VE SKANDAL-DRAMLAR

BİR BERBER ÇIRAĞININ NOTLARI

Konu ve çizgi .... Cemal KARABAŞ

Ecevit:"Adalete sığınıyoruz"

(Baştarafı 1. Sayfada)

ğı son kararları eleştirdi ve "bizim ilericiliğimizi beğenmeyenler hükümetin aldığı zam kararlarının tozu dumanı arasında boğulurken, biz kararların zamlarla sınırlı olmadığını ve işçi haklarını, demokratik kazanımları kısıtlamaya yönelik bir politikanın başlangıcı olduğunu ilk önce vurgulayarak ilericiliğimizi kanıtladık" biçiminde konuştu. Hükümetin aldığı faiz sınırlarının kaldırılması kararının kaldırılması kararını da eleştiren Ecevit, yükselen kredi maaliyetlerinin ürünlere yansıyacağını ve böylece kısa sürede ikinci bir zam dalgasının geleceğini ileri sürdü. Hükümetin sosyalist ülkelere dış satımı özendirici kararnameyi kaldırarak caydırıcı bir tutum aldığını da ifade eden Bülent Ecevit "Amerika'nın bu yoldaki ekonomik ambargo dayatmasına. Batı Avrupa ülkeleri bile direnirken bizim hükümetimiz Batı'ya bu ödünü de verdi" dedi.

SLOGAN SOSYALİSTLERİ VE BAĞIMSIZLIK

CHP Genel Başkanı konuşmasının bundan sonraki bölümünde,tümüyle "slogan sosyalistleri ' ve "sözde sosyalist' biçiminde nitelediği kişileri eleştirdi. Ecevit, sınır komşularımız İran ile Irak'ın birbirlerine karşı mezhep ve etnik kışkırtmacılığı yaptığını. bunun Türkiye'ye yansımasının mümkün olduğunu. bu nedenle son yıllarda ülkemizde alevlenen etnik ve mezhep ayırımcılığının dış gelişmeler dikkate alınarak incelenmesi gerektiğini savundu. Ecevit "CHP'nin bu tür ayrımcılığa başta kendi çatısı altında karşı çıkması yalnız siyasal değil, ulusal görevidir" görüşünü savundu.

Solculuğun hesap kitap işi olduğunu ayakların yere basması gerektiğini iddia eden CHP Genel Başkanı, uluslararası ilişkilere ideolojik olarak bakılamayacağını, bu tür politikanın dünyada sadece Türkiye'deki sözde solcular tarafından yürütüldüğü belirti. Ecevit "CHP için de bu konuda bazı çatlak sesler oluşturmak isteyenlerin kışkırtmasıyla karşı karşıyayız " şeklinde sürdürdüğü konuşmasında bu çatlak seslerin iç politikayı dış politikaya alet etmek istediklerini, buna izin vermeyeceğini söyledi.

74'DE HÜKÜMETTEN NİYE AYRILDIM?

Ecevit parti içindeki çatlak seslerin kışkırtmalarına kapılmamak gerektiğini belirtirken şunları söyledi:

'Ben başbakanlığımın en güçlü döneminde hükümeti bıraktım. Çünkü iç politika hesaplarını dış politikaya alet edemezdim. Ben Atatürk'ün kurduğu partinin genel başkanıyım. Benim vazgeçemeyeceğim ilkelerim vardır. Bu konuda kimse benden ödün alamaz. Bir takım solcuların sloganlarla eleştirmelerinden ben kompleks duymam, hiç bir CHP'lide duymamalıdır "

BATIYA ÖDÜN VERMEDİK

Ecevit konuşmasında daha sonra solcuların kendisini eleştirmesine karşın batıya ödün vermediklerini asıl ödünün bu hükümetçe verildiğini ileri sürerek "batıya ödün vermek neymiş şimdi herkes gördü, biz hükümetteyken bir çok Afrika ülkesinin lideri bizim IMF'ye karşı politikamızı ve direnmemizi kutladılar. Ama bazı aklıevvel solcularımız bizi bu konudaIMF'ye teslim olmuşuz gibi kıyasıya eleştirdiler" dedi.

Bülent Ecevit solcuların bilmediği çok şey olduğunu karşılıklı silah indirmeyi ve başka bölgelere silah yığmayı öngören "MBFR" toplantılarından kimsenin bilgisi olmadığını, oysa kendisinin Türkiye'ye silah kaydırılmasına karşı olduğunu toplantıya katılan iki süper devlet ve dostlarına söylediğini batının pratoneri olup yıldırımları üzerimize çekemeyeceğimizi ifade etti.

CHP Genel Başkanı üslerin kapatılmasının istendiğini, bunu partice de isteyen kişiler olduğunu ifade ederek "Sovyet yetkilileri bana biz uzaydan hergün sizi gözlüyoruz" dediler. Slogan solcularının istedikleri gibi tesisleri kapatsak, üzerimizden Sovyet uyduları uçmaz mı, Sovyetler bizi izlemezler mi diye sordu.

Bülent Ecevit Başbakanlığı sırasında bir komünist liderin söylediği sözleri anımsatarak şöyle dedi:

'İsmi ve ülkesi lazım değil. bir komünist ülke lideri bana samimi olarak şunları söylemiştir. "siz ülkenizdeki sosyalist ve komünistlere önce milliyetçi olmalarını öğretiniz."

Kendi dönemlerinde ülkeyi dış yardımsız yönettiklerini belirten Ecevit, kredileri Demirel hükümetine bıraktıklarını. ancak onun da elindeki olanakları kullanmayı bilemediğini söyledi.

CHP ile ilgili kararı gene CHP'nin verebileceğini savunan ve CHP'nin ne olduğunu CHP dışındaki solun bilemeyeceğini ileri süren CHP Genel Başkanı "ne olduğumuzu en iyi biz biliriz. Kışkırtmalara kapılmayın ' dedi.

Ecevit konuşmasını şöyle sürdürdü.

"Türkiye'nin bunalımları çok yönlüdür. Bu çok yönlü bunalımların çözümü ise siyasal partilerden beklenir. Oysa siyasal partiler bu sorunları çözme konusunda yeterli araçlara sahip değildirler."

Siyasal Partiler Yasası' nın 1950-1960 arasındaki olayların yanlış olarak kavranması sonucu geri bir yasa haline geldiğini ve Türkiye'nin ihtiyaçlarına yanıt vermediğini anlatan CHP Genel Başkanı şunları söyledi:

"Türkiye'de şiddet eylemlerinin bu boyutlarda olmasının sebebi, şiddet eylemcilerinin en uzak mahallelere bile gidebilmiş olmasında yatar. Gerek sağ gerek sol şiddet eylemcileri, dernekler ve kitaplıklarla ülkenin en uzak yerlerine kadar yayılmışlardır. Her sokakta hergün denetledikleri kadroları vardır.

Oysa siyasal partiler böyle bir örgütlenme içinde değildirler."

YENİ HABER-İŞ'İN İŞKOLU SÖZLEŞMESİ SONUÇLANDI

HABER MERKEZİ

Bir süredir devam etmekte olan DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikası ile PTT Genel Müdürlüğü arasında PTT işyerlerini kapsayan işkolu toplu sözleşmesinin uzlaştırma kurulu kararıyla sonuçlandırıldığı bildirildi. İşveren temsilcisinin şimdiye kadar kurula gönderilmemiş olması.kararın gecikmesine neden oldu.

Uzlaştırma Kurulu'nun tarafların imzasına sunduğu sözleşmeye göre PTT işçilerinin 1. yıl için 400, 2. yıl için 500 lira net ücret artışı ayda 2000 lira net yakacak parası halen verilmekte olan 3 ikramiyeye ek olarak 1 ikramiye daha ve vasıta ve yemek parası alacakları öğrenildi.

Taraflar 11 Haziran'da bu sözleşmeyi kabul edip etmediklerini uzlaştırma kuruluna bildirecekler.

"YAN ÖDEME ARTIŞLARI EKMEK ZAMMINI BİLE KARŞILAYAMAZ

ANKARA(DEMOKRAT)

Enerji-Der Genel Başkanı Hicri Saraçoğlu hükümetçe hazırlanan son memur yan ödeme kararnamesini eleştirerek "hükümetçe hazırlanan yan ödeme kararnamesi küçük memura 400-700 lira arasında bir artış getirecektir. Bu yan ödeme artışı ekmeğe yapılan zammı bile karşılayamaz' dedi.

Saraçoğlu konuyla ilgili olarak basına yaptığı yazılı açıklamada memurların 1980 yılı yan ödeme kararnamesi ile oyalanmak istendiği ve bu konuda Maliye Bakanlığınca hazırlanan önerilerin memurlara önemli katkılar getirilecekmiş gibi propagandasının yapıldığını belirterek '657 sayılı yasaya tabi olarak çalışanların % 70' i küçük memurdur. Günümüzde bu memurlar 900-1500 lira brüt yan ödeme almaktadır. Hazırlanan yan ödeme kararnamesi ile yüzde yüz artış sağlayacağı söylenerek propagandası yapılmaktadır. Oysa bu yüzde yüz artışın küçük memura getireceği net aylık fark 400-700 lira arasında olacaktır. Yaşadığımız günlerde bu yan ödeme artışı ekmeğe yapılan zammı bile karşılayamaz " dedi.

Memurlara 3000 lira hayat pahalılığı zammı verilmesini isteyen Hicri Saraçoğlu, memurları yan ödeme katsayısı ile oyalamanın olanaksız olduğunu ifade ederek çözümün grevli toplu sözleşmeli sendika hakkının alınması ile mümkün olacağını vurguladı.

ÇANAKKALE'DE PAHALILIĞI VE KIYIMLARI PROTESTO MİTİNGİ YAPILDI

HABER MERKEZİ

Niğde'de 15 Haziran'da yapılmak istenen işkenceleri ve faşist katliamları protesto mitingine izin verilmedi. Çanakkale'de yapılan "Pahalılık ve kıyımları protesto mitingi'ne 5 bin kişi katıldı.

Niğde'de 15 Haziran'da yapılmak istenen miting için tertip komitesinin vilayete başvurduğu, oradan emniyete gönderilen evrakların 1. Şube Müdürlüğü'nce emniyet müdürü izin vermiyor gerekçesiyle evrakların kabul edilmediği bildirildi.

Öte yandan Çanakkale'de yapılan "Pahalılık ve kıyımları protesto mitingi"ne 5 bin kişi katıldı. Miting ve yürüyüşe işten atılan işçilerle YSE'de çalışan işçiler, TİP, TSİP, CHP taraftarları TÜTED, TÜM—DER TÖB—DER üyeleri ve kalabalık bir halk topluluğu katıldı.

Miting ve yürüyüşte, CHP Milletvekilleri Altan Tuna ve Orhan Caneri de bulundu. Caneri bir konuşma yaparak bugünkü iktidarı ve destekleyicilerini sert bir dille eleştirdi.

ÖĞRETMENLERE

(Baştarafı 1. Sayfada)

retmenlere hitaben "Selamlaşmak için ayağa kalkalım"dedi. Öğretmenlerin önce saygı duruşunda bulunulmasını istemeleri üzerine bunu kabul eden Osman Işık "Atatürk ve şehitler için bir dakikalık saygı duruşu çağrısında bulundu. Osman Işık'ın bu tanımına itiraz eden öğretmenler,saygı duruşunun adının "Atatürk ve öldürülen devrimci öğretmenler" olmasını savundular.

Öğretmenlerin bu itirazını kabul eden Milli Eğitim Müdürü bu yeni tanımı yaptıktan sonra öğretmenleri saygı duruşunda bulunmaya çağırdı. Bir dakikalık saygı duruşu sırasında bazı öğretmenler Nazım Hikmet'ten şiirler okudular.

Saygı duruşundan sonra öğretmenlere, eğitim ve meslek sorunlarıyla ilgili olarak akıl vermeye kalkan Işık'ın sözleri devrimci öğretmenler tarafından kesildi. Öğretmenler bu konuların konuşulması için önce kendi sorunlarının dinlenmesi gerektiğini söylediler. Osman Işık öğretmenlerin sorunlarını anlatma konusundaki kararlı tutumu karşısında konuşmadan toplantıyı terketmek zorunda kaldı.

Bu arada Milli Eğitim Müdürü Osman Işık, kendisine verilmek istenen, sürgün edilen öğretmenlerin geri getirilmesi yolundaki altı yüz imzalı bir dilekçeyi almaktan kaçındı. Işık söz konusu dilekçeyi kendisine vermek isteyen Oyaca Belediye Başkanı ve Burunsuz Köyü muhtarlarıyla konuşmak istemedi.

GIDA-İŞ ET BALIK KURUMU'NDA UYUŞMAZLIĞA GİTTİ

ANKARA (DEMOKRAT)

Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü ile Türkiye Gıda İşçileri Sendikası'nın yetkili olduğu 18 işyerinde uyuşmazlığa gidildi.

Konuya ilişkin bir açıklama yapan Türkiye Gıda-İş Sanayi İşçileri Sendikası Ankara Şubesi Sekreteri Cevdet Güngör, işçilerin ortalama net 5 bin.6 bin lira ücret aldıklarına dikkati çekerek, "4 Ocak 1978'den bu yana EBK ürünlerine ortalama yüzde 400 oranında zam yapılmasına rağmen işçi ücretlerine yüzde 25 gibi gülünç bir zam oranı önerilmektedir"dedi.

Türkiye Gıda İşçileri Sendikası Ankara Şubesi Sekreteri Güngör işçilerin düşük ücretlerle çalıştırılma nedenlerini anlatırken şunları söyledi:

"Bugün EBK işyerlerinde çalışmakta olan işçiler ortalama net 5 bin TL ile 6 bin TL civarında ücretle çalışmaktadırlar. İşçilerin bugün böylesine düşük bir ücretle çalışmalarının nedenleri ise EBK işyerlerinde çalışan işçilerin siyasi iktidarların kamu iktisadi devlet teşekküllerinde yapmış ve yapmakta oldukları partizanlık politikalarının sonucu olarak işçileri ayrı ayrı sendikalara bölmeleri sarı Tek-Gıda-İş Sendikası'nın Tekel'de ve Yem Sanayiinde yapmış olduğu başarısız sözleşmelerin EBK işyerlerinde aynı düzeyde tutulması anlayaşıdır. Ayrıca işverenlerle gizli pazarlıklar başarısızlıkla rol oynamıştır."

İşçi sağlığı, iş güvenliği ve sosyal yardımların ciddiyetten uzak niteliklerde olduğunu vurgulayan Güngör, "Bütün bunların sonucunda uyuşmazlığa gitmek zorunlu hale gelmiştir. EBK işyerlerinde işçilerin talep ettikleri en doğal haklar alınıncaya kadar mücadele devam edecektir" şeklinde konuştu.

"ÜLKEMİZİN İÇİNDE BULUNDUĞU KOŞULLARA KARŞI İŞÇİ SINIFI DAHA SAĞLIKLI BİR YAPIYA KAVUŞUYOR"

HABER MERKEZİ

Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler, yaşamı ateşten gömlek haline getiren bu iktidara karşı işçi sınıfının ve halk kitlelerinin tepkisinin arttığını kaydederek, 'her geçen gün daha sağlıklı bir yapıya kavuşan işçi sınıfı ve emekçi halkın varlığı ülkemizin geleceğine ümitle bakmamızı sağlıyor" dedi.

T.Maden İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler, 8 Haziran günü Ankara'da toplanan 2. Bölge Genel Kurulunda yaptığı konuşmada faşist destekli AP azınlık iktidarının ekonomi-politikasının işbirlikçi tekelci sermayenin egemenliğini en ileri boyutlara çıkarmak olduğunu, yerli, yabancı sermayeye en geniş olanaklar sağlanırken bunalımın yükünü işçi ve emekçilere yıkmak için, sendikal hak ve özgürlüklerin kısıtlanmaya çalışıldığını ifade ederek, şunları söyledi

'Bazı sendikal örgütlerin bu politikayı onaylamasına karşın, geniş işçi ve emekçi yığınları haklarını koruma ve bunalımın faturasını ödemeyi reddetme savaşımında bugün herzamankinden daha kararlı görünüyorlar, yaşamı ateşten gömlek haline getiren bu iktidara karşı işçi sınıfının ve halk kitlelerinin tepkisi artıyor. Bu tepkiye karşı koymak içindir ki olağanüstü hal yasaları hazırlanıyor Anayasa değiştirilmek isteniyor. temel hak ve özgürlükler budanmaya çalışıyor faşizm tehlikesi her geçen gün daha yakıcı bir hal alıyor."

Sosyalist ülkelerin barış, silahsızlanma çağrılarından sonra Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'da aldığı büyük yaralar nedeniyle Türkiye'yi daha etkin bir biçimde kullanmayı amaçladığını belirten Türkler ülkeyi işçilerin, emekçilerin içinde bulunduğu bunalımdan kurtarmanın yolunun işbirlikçi tekelci sermayenin egemenliğini, emperyalist sömürünün boyunduruluğunun kırılması ile sağlanacağını vurguladı.

"TÜM İLERİCİ VE DEVRİMCİLER FAŞİZME KARŞI DİRENMELİDİR"

(Baştarafı 1. Sayfada)

başarı sağlayamacaklarını anlayan faşist güçler, Kayseri ve Konya'dan getirdikleri ya da sıkıyönetim bölgelerinden kaçırdıkları militanlarının saldırılarıyla Bor. Aksaray, ve Ortaköy'de her gün terör estirmektedirler." şeklinde konuştu.

Yılmaz Cemal Bor şöyle dedi:

"İki yıldan bu yana Niğde ve ilçelerinde süren faşist terör 1 Mayıs 1980'den bu yana il merkezinde ve özellikle Bor, Ortaköy ve Aksaray'da büyük boyutlara ulaşmıştır:

Temel örgütlenmesini kurup hızlı bir gelişme kaydeden faşist güçler. Konya Kayseri köprüsünü Niğde ile tamamlamak kararındadır."

Bazı emniyet yetkililerinin Niğde'yi sağa teslim etme hazırlıkları içinde olduğunu belirten Yılmaz Cemal Bor 'şunları söyledi:

"Niğde merkezini sağa teslim planları hazırlayan bir kısım emniyet yetkilileri ve militan polisler kendi görev alanları dışına çıkarak solcu avına çıkmaktadırlar. Ne var ki halkla bütünleşen ilerici, devrimci, yurtsever güçler buna olanak vermemek için direnmektedirler."

FAŞİST SALDIRGANLARIN EYLEMLERİ

Niğde CHP Milletvekili. İl merkezinde başarı sağlayamayan faşistlerin Kayseri, Konya'ya da sıkıyönetim bölgelerinden kaçırdıkları saldırganların eylemlerine örnekler verdiği demecinde şunları kaydetti:

"İl merkezinde başarı sağlayamayacaklarını anlayan faşist güçler Kayseri ve Konya'dan getirdikleri ya da sıkıyönetim bölgesinden kaçırdıkları militanların saldırılarıyla Bor, Ortaköy ve Aksaray'da her gün terör estirmekte, kamu görevlilerini yıldırmaktadır. Örneğin 28. Mayıs. 1980 gecesi Bor CHP İlçe Merkezi yakılmış, 29 Mayıs 1980 gecesi Hukuk Hakiminin evi dinamitlenmiş Ortaköy İlçe binası MHP'li Belediye başkanı tarafından dozerle dümdüz edilmiştir. Özellikle Bor'da ilçe başkanının evi ile, parti binası çeşitli kereler saldırıya uğramıştır."

FAŞİST TERÖR ESNAFI EKONOMİK AMBARGO ALTINA ALDI

Demecinin son bölümünde faşist terörün esnafı geçim sıkıntısına soktuğunu ve faşist işgal altındaki Bor'da ticaret yapılamadığını ifade eden CHP'li Bor şöyle dedi:

"Faşist terör esnafı da ekonomik ambargo altına almış ve esnaf geçim sıkıtısına düşmüştür. Faşist işgal altındaki Bor'da çevre ilçe ve köyler ticaret yapamamaktadır. Esnaf Bor'u terketme noktasına gelmiştir. "Özellikle ilerici, devrimcilerin yerleşim merkezi olan Kemerhisar kasabasına yönelik sivil ve resmi faşist baskılar gün be gün yoğunlaşmaktadır."

FAŞİST SALDIRILAR GERİLETİLECEKTİR

Niğde Milletvekili Yılmaz Cemal Bor. faşist cinayetlerin emekçi halkın mücadelesini durduramayacağını vurguladı ve "faşist baskı ve cinayetler emekçi halkın süregelen mücadelesi ile geriletilecektir. Bu bağlamda tüm emekçileri ilericileri yurtsever kamu görevlilerini ve devrimcileri faşizme karşı koymaya direnmeye çağırıyorum." dedi.

"BİR AY SÜREYLE İKİ TREN KAZASININ MEYDANA GELMESİ DÜŞÜNDÜRÜCÜDÜR

HABER MERKEZİ

İstanbul Demiryolu Memurları Derneği Başkanı Metin Kavuk,bir ay süreyle iki tren kazası meydana gelmesinin düşündürücü olduğunu belirterek, kazanın ardında yatan gerçek suçluların bulunmasınıistedi.

Kavuk yaptığı açıklamada, demiryolu memurlarının hayat pahalılığı altında ezildiğini, kıyım ve sürgün tehdidi altında yaşamını sürdürürken düzene ait suçların kendilerine yüklenmek istediğini savundu.

Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal yaşantısının kesin olarak sermaye egemenliği altına alınacağını belirli güçlerin Türkiye'yi planlı olarak istedikleri noktaya götürdüğünü belirten Metin Kavuk, "Ekonomik ve toplumsal alanda sermaye taarruzu hızlanırken, işçi, memur ve diğer dar gelirliler üstündeki iç savaşın korku ve dehşeti düşerken, bir bir ay ara ile iki büyük tren kazasının ard arda gelmesi düşündürücü. kaza mahalli açısından ise kuşku vericidir. Kazanın ardından yetkililer yine bir-iki demiryolu memurunu suçlu sandalyesine oturtarak bizim yakamıza yapışacaklardır. Oysa iç savaş ortamı ve köhnemiş sistemin kaynağı ile bağlantı kurularak kazanın derinliklerinde yatan gerçek suçlu bulunmalıdır" dedi.

Kavuk açıklamasının son bölümünde de şu görüşleri savundu:

"Bugün demiryolu memurunun bir saatlik fazla mesaisi 15 liradır. Bu para bir ekmek almaya bile yetmemektedir. Bu çağdışı ve kölelik anlayışına uygun ücret sistemini demiryolculara uygun görenler kazaların gerçek suçlusudurlar"

"EKMEĞİMİZDEN BAŞKA KAYBEDECEK HİÇ BİR ŞEYİMİZ YOK"

(Baştarafı 1. Sayfada)

ka değil. haklarını istediklerine dikkati çekti. Ayrıca. belediyenin temizlik işlerinde çalışan işçiler 3. Şube Başkanı Hasan Çağlar'ın işçi temsilcilerini kendi elleriyle teslim ettiği görüşünü savundular.

Genel İş Sendikası 3. Şube Sekreteri Akgün açıklamasında. haklarını almak için başlattıkları işi bırakma eyleminin başarıyla sürdüğünü bildirerek 'Eylemimiz Bizans oyunlarıyla meseleyi saptırmak isteyen işverene rağmen haklarımızı alıncaya dek işçi sınıfına yaraşır bir şekilde sürecektir"dedi. İşçinin birliği, beraberliği ve alınteri karşısında, tezgahçıların hüsrana uğrayacaklarını kaydeden Akgün, "İşverenleri işçilerin ücretlerini vermemekle hayatı yaşanmaz hale getirip, sömürü, zulüm, hayatı pahalılığı ve baskılarını sürdürerek, güvenlik kuvvetlerini biz emekçilerin üzerine saldırtmak istemektedirler"şeklinde konuştu.

Belediye işçilerinin 67 gündür tek kuruş bile alamadıklarına dikkati çeken Genel İş Sendikası 3. Şube Genel Sekreteri işçiden. emekçiden yana olduğunu belirten belediye yöneticilerinin maskesinin artık düştüğü görüşünü savundu. Toplu iş sözleşmesinin uygulanmasından başka birşey istemediklerini ifade eden Mehmet Ali Akgün açıklamasında özetle şöyle dedi

' Davamız bunalım yaratmak için değil, çözmek içindir. Özgücümüzden doğan birliğimiz ve beraberliğimizi hiç bir güç bozamaz. Bugüne kadar sürdürdüğümüz. işi bırakma eylemimizin disiplinli ve düzenli geçmesi bunun bir örneğidir Direnişimiz sürerken, işçiye şantaj yapan, işçinin ekmeğine gözdiken, jurnalcı Belediye Genel Sekreteri Yusuf Ata Arık'ı işçi ve emek düşmanı ilan ediyoruz '.

Ayrıca bir açıklama yapan Belediye Temizlik İşleri Müdürlüğü işçileri, sendikayı eleştirerek, sendikanın direnişi pasifize etme çabası içinde olduğunu bildirdiler. Genel-İş 3. Şube Başkanı'nın Yönetim Kurulu'na ve işçilere danışmadan kendi başına bir kararla işçileri işyerinden uzaklaştırarak. evlerine gönderdiğini ifade eden işçiler. işyerinde kalan işçi temsilcilerinin de Çağlar'ın eliyle teslim edildikleri görüşünü savundular.

İşçiler sendikanın tutumu ne olursa olsun tüm haklarını alana değin direnişlerini kararlılıkla sürdüreceklerini belirttiler.

Öte yandan geçtiğimiz hafta ifadeleri alınmak üzere emniyete götürülen Genel İş'in direnişteki işyeri temsilcilerinin önceki gün sıkıyönetime gönderildikleri öğrenildi.

Ankara Belediyesi'nin 1 haftadır direnişte bulunan Fen İşleri, Park-Bahçeler ve Temizlik İşleri Müdürlükleri'nde görevli işyeri temsilcilerine ek olarak daha sonra 1. Şube Başkanı Oğuz Kızıltan, 3. Şube Başkanı Hasan Çağlar ve Genel-İş Merkez Şube Başkanı Cemal Arslan'ın güvenlik kuvvetleri tarafından alınarak, sıkıyönetime teslim edildikleri öğrenildi.

AKIN'IN AÇIKLAMASI

12 Mart işkencelerinde hastalanarak emekliye ayrılan eski Genel Başkan Cemal Akın, "Belediye işçilerini parasız çalıştırmaya zorlamak angaryadır. Angarya ise bir Anayasa suçudur"dedi.

Üç aydır maaş ve ücretlerini alamadıkları için topluca işi bırakarak direniş yapan Ankara Belediye işçilerinin ilk grevinin de yöneticilerinden olan Akın,Genel-İş Sendikası'nın merkez yöneticilerinin işçilerin davalarını desteklemek zorunda olduklarını, sınıf sendikacılığının birinci amacının işçilerin ekonomik, demokratik haklarını, hiç bir baskıdan yılmadan savunmaktan geçtiğini belirtti. Akın,Genel-İş Sendikası'nın yöneticilerinin direnişçi işçileri gerçekten desteklemediği ve gözaltına alınanlarla da yeterince ilgilenmediği bildirildi.

Ankara Belediye işçilerinin eski Genel Başkanı, Emekli Sendikacı Cemal Akın, Demokrat'a verdiği demeçte özetle şunları söyledi:

"Ankara Belediye işçileri, 12 Kasım 1966 yılında Amerikan emperyalizmine karşı yapılan ilk büyük eylemin ön saflarında yer almıştır. Türkiye'de ilk kez 1967 Mayıs ayının içinde yaptıkları genel grevle Türkiye işçi sınıfı tarihinin onurlu sayfalarında yerlerini almışlardır. Bu işçiler tuzağa düşürülmek için kurulan, üç faşist sendikayı binalarıyla birlikte yerle bir etmişlerdir. İşçilerin bazıları faşistlerce öldürülmüş, onların uyanık önderleri işlerinden atılmış, taş ocaklarına sürülmüş ama onlar hiç bir zaman baskı ve zulümden yılmamışlardır. Böylesine bilinçli bir işçi topluluğunu dağıtmaya hiç bir kimsenin ve örgütün gücü yetmemiştir, şimdide yetmeyecektir.

Genel-İş Sendikası'nın yöneticilerini uyarıyorum. Davasına sarılmış olan işçilerinize sahip çıkınız. Gerekirse onların yeniden başına geçmek üzere hazırım.

BAŞTÜRK'ÜN AÇIKLAMASI

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, sıkıyönetimlerin işçi-işveren ilişkilerine müdahale etmemeleri gerektiğini söyledi ve "işçilerin angaryaya razı olmaları baskılar ne denli ağır olursa olsun mümkün olmayacaktır. Ülkenin hapishane haline getirilerek yönetilemeyeceği ergeç öğrenilecektir" demiştir.

Genel-İş Ankara Şubeleri yönetici, temsilci ve üyelerinin gözaltına alınması üzerine bir açıklama yapan Baştürk, hayat pahalılığının korkunç bir biçimde arttığı bir dönemde ücretlerinden başka gelirleri olmayan işçilerin toplu sözleşmelerden doğan haklarını kullanmaktan başka çıkar yolları olmadığını belirterek, "Sıkıyönetimler demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılmasını sağlamak için ilan edilmiştir. Bu nedenle sıkıyönetimlerin işçi-işveren ilişkilerine müdahale etmemeleri gereklidir. İki aydır açlığa mahkum edilen işçiler toplu sözleşmeden doğan çalışmama haklarını kullanmaktadırlar" dedi ve daha sonra şöyle devam etti.

"Bu nedenle de sendika yöneticileri, temsilciler, işçiler gözaltına alınmakta ancak işçilerin haklarının verilmesini sağlamaya yönelik hiçbir şey yapılmamaktadır. T.C. Anayasası angaryayı yasaklamıştır. Anayasa'ya göre hiç kimse karşılığı ödenmeden zorla çalıştırılamaz." DİSK Genel Başkanı daha sonra şunları söyledi:

"Bu durumun gerçek sorumluları ortadayken Anayasa'dan, yürürlükteki yasalardan ve toplu iş sözleşmesinden doğan haklarını kullanan işçileri sendika yöneticilerini işyeri temsilcilerini gözaltına almak hiçbir haklı gerekçeye dayandırılamaz.

ÇAY ÜRETİCİLERİ

(Baştarafı 1. Sayfada)

toplanan ve çoğunluğu kadın üreticilerin oluşturduğu kalabalık bir kitle "kontenjan kaldırılsın" 'Çay paraları zamanında ödensin". 'Faşist Genel Müdür istifa" gibi slogan ve pankartlarla düzenli bir kortej oluşturarak şehrin dışında bulunan fabrikaya doğru yürüdüler. Fabrikaya giren üreticiler. önce elektrik şaiterini indirip üretimi durdurdular. Daha sonra yayın odasını ele geçiren topluluk, buradan işçilere ve üreticilere yayın yaptı. Yapılan konuşmalar sık sık ' Çayda sömürüye son". 'Çay Kur'da faşistlere yer yok". 'Üreten biziz yöneten de biz olacağız". 'Faşizme ölüm, tek yol devrim" sloganlarıyla kesildi. İşgal süresince, fabrika yöneticilerinin bir odaya kapandıkları ve üreticilerin tüm ısrarlarına rağmen. dışarı çıkmadıkları gözlendi. Bunun üzerine, üreticiler. fabrikanın idari bölümüne geçerek yönetim odalarını işgal ettiler. Bu arada yaklaşık 3 saat sonra fabrikaya gelen Rize Valisi üreticilerin protestolarıyla karşılaştı. Üreticilerin kendi aralarında seçtikleri bir heyetle görüşen Vali'nin, üreticilere kontenjan uygulamasının kaldırılacağına dair söz vermesi ve Fabrika Müdürü'nün de bu konuda yazılı bir belge vermesi üzerine işgale son verildi. İşgal eylemi yaklaşık 6 saat sürdü. İşgal eyleminden sonra Fındıklı'nın bazı köylerinde kontenjan uygulamasından vazgeçilerek, normal alıma geçildiği öğrenildi.

Öte yandan aynı nedenlerle Çay Kur'un. çay alım politikasını protesto eden Pazarlı çay üreticileri çay fabrikasını 3 saat süreyle işgal ettiler. Eylem sonucu üreticilerin istek lerinin kabul edildiği bildirildi.

HEM ÇOCUĞUN ÖLDÜRÜLECEK

(Baştarafı 1. Sayfada)

saat emniyette tutmuşlar.

Bundan olsa gerek oğlunun katillerini bize anlatırken büyük acısının dışında, ayrıca tedirgindi de.

'Yanımdan biraz önce ayrılmıştı. Eve uğrayıp gelecekti. Çalıştığımız inşaat eve yakındı çünkü. Cihan eve uğramıştı. ama yanıma gelemeden ben onun yanına gittim. Kurşun sesleriyle o tarafa yöneldim. Sanki içime doğmuştu. Biraz ilerleyince iki kişinin bir noktaya ateş ettiğini gördüm. Ateş eden iki kişi daha varmış. Onları göremedim Biraz sonra farkettim. Ateş ettikleri hedef Cihan'ın dışardan gözüken kafasıydı."

"Cinayet tüm bir mahalle halkının gözü önünde işleniyordu. Canilerin elebaşısını çok kişi tanıyordu. Bir kişi MHP Sarıyer İlçe Başkanı'ydı. Yanında sivil giyimli bir koruma polisi ve bekçi ile bir faşist olduğu halde mahallede öldürecek devrimci arıyorlarmış. Bunun için önce Arabayolu Caddesi üzerinde bulunan Şahin Kıraathanesi'ne. oradan Yıldırım Kıraathanesi'ne girmişler. Aradıkları arasında oğlum Cihan da varmış. Daha sonra karşı tarafta bulunan çinici dükkanına giriyorlar, nereli olduklarını ve mahalleden kimleri tanıdıklarını soruyorlar. Oradan da caddenin karşı tarafına geçip Ziya Özkan'a ait nalburiye dükkanına giriyorlar. Tabancalarını gösterip polis olduklarını aralarında Cihan'ın da adı bulunan bir takım isimler sayıyorlar. Onları aradıklarını söylüyorlar. Dükkandan çıkıp dükkanın önünde sağı solu kolaçan ediyorlar. Bu sırada tesadüfen oradan geçen ve biraz ilerdeki inşaata gelmekte olan Cihan'ı görüp önüne geçiyorlar. Yolunu kesenlerin ellerinde birer tabanca olduğunu gören Cihan kaçıp kurtulmaya çalışıyor. Saldırganların dört bir yandaki ateşi arasında kendisini bir çukurun içine atıyor. Saldırganlar bu kez Cihan'ın dışardan görünen kafasına nişan alıyorlar. Ateşlerine devam ediyorlar."

"İşte tam bu sırada ateş edenlerden ikisini gördüm. Kahve ve dükkanlardaki halk olaya müdahale etmeye çalışıyordu. Katiller bize de ateş ederek biraz ötedeki elektrikçi Hüseyin Doğan'a ait eve silah zoruyla girdiler."

"Cihan'ın başına gittik. Bir kurşun kafasına saplanmıştı. Biri de başını sıyırıp geçmişti. 7-8 kişi çukurdan çıkarıp bir arabaya aldık, Şişli Çocuk Hastanesi'ne kaldırdık. Çok kan kaybediyordu. Cihan'ı ameliyata aldılar."

"Bu sırada hastaneye polisler doluştu. Oğlum için temin ettiğimiz kanı verdiremedik. Ne oluyor demeye kalmadı. hepimizi apar topar arabaya doldurdular. Emniyete götürdüler. Sanki katiller bizdik. Gözlerimiz bağlı sorguya çektiler. Gerçek katillere gözlerimiz bağlı olarak bizi teşhis ettirmeye çalıştılar."

"Söylerim size. Bir baba nasıl oğlunun katili olabilir. Gerçek katilleri sığındıkları evden polis gelip alıyor. daha sonra da başımıza getirip size saldıranlar bunlar mıydı diye soruyor."

"Hem çocuğun öldürülecek, hem de katil diye seni yakalayıp götürecekler. Son nefesinde bile çocuğunun başında olmana izin vermeyecekler. Bu mudur adalet?"

Evet yüzlerce kişinin önünde oğlu kurşunlanan bir babanın günümüz Türkiye'sindeki dramıydı yaşanan.

Baba Kemal Çelebi oğlunun ameliyat masasında verdiği son nefesinde başında bulunamıyor. Oğlunun hastaneye taşınmasına yardım eden 7 kişinin hala içerde. katillerin de dışarda serbestçe dolaştığını söyleyen Kemal Çelebi ekliyor· "Askerdeki oğlum gelip uğraşmasaydı, kimbilir belki de hala içerde olurdum."

KIBRIS SORUNUNA ÇÖZÜM ARAYAN BM TEMSİLCİSİ CUELLAR ANKARA'YA GELİYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'in özel siyasi işler yardımcısı Peru'lu diplomat Perez de Cuellar'ın bugün Ankara'ya gelmesi bekleniyor. Cuellar, bundan önce Kıbrıs'ın Türk ve Rum kesimlerinde Kipriyanu ve Denktaş'la Waldheim'i temsilen çeşitli görüşmeler yaptı, ancak, toplumlararası görüşmelerin başlatılması yolunda bir başarı sağlayamadı. Cuellar bugün Ankara'ya,çarşamba günü ise Atina'ya giderek orada yetkililerle görüşecek ve daha sonra yeniden Lefkoşe'ye dönecek. Cuellar, Türkiye'de Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'le daha sonra Atina'da Yunanistan Dışişleri Bakanı Mitsodakis'le görüşmesi bekleniyor.

tenmesi Kıbrıs'a Waldehim'in 28 Mart'ta toplumlararası görüşmeleri başlatmak için öne sürdüğü önerileri Kıbrıs Rum yönetimi tarafından (ihtirazi kayıtlar) konması isettiğini üzerine değiştirip sunmak için gelmişti.

Kıbrıs Rum yönetimi, Waldheim'in değişiklikler yaptığı yeni formülü kabul ettiği açıklandı. Denktaş ise 4 Haziran tarihinde değişiklikler yapılan bu yeni formülü reddetti. Bunun üzerine toplumlararası görüşmelerin başlaması yeniden çıkmaza girdi.

Cuellar'ın başarısızlığa uğramasından sonra Denktaş bir açıklama yaparak Rum yönetiminin katı bir tutum sürdürdüğünü ileri sürdü ve Rum yönetiminin isteği üzerine Waldheim'in önerilerine rezervler konulmasını eleştirerek, böyle yeni durumu kabul etmeyeceklerini bildirdi. Denktaş ayrıca Türkiye hükümetine de hemen bilgi verdi.

Cuellar, yaptığı açıklamada, "Türk ve Rum yönetimlerinin görüş ayrılıkları çok fazla Bu nedenle başarıya ulaşmakta büyük bir rolkatedemedik. dik.Ancak Türk yönetimine de hemen bilgi verdi.

Cuellar,yaptığı açıklamada,"Türk ve Rum yönetimlerinin görüş ayrılıkları çok fazla. Bu nedenle başarıya ulaşmakta büyük bir rol katedemedik. Ancak Türk yönetimi Waldheim'in formülünü kabul etmedi"dedi.

Kıbrıs Rum yönetimi Başkanı Kipriyanu ise bir açıklama yaparak, 'Kıbrıs yönetimi görüşmelere yanaşmamakta ve katı bir tutum izlemektedir. Hatta Birleşmiş Milletler'e hakaret ettiği bile söylenebilir. Biz BM'nin tüm önerilerini kabul ettik" dedi.

GÜNÜN GÖZLEMİ

(Baştarafı 1. Sayfada)

Gerçi CHP'lilerin herşeyi yüzlerine gözlerine bulaştırmakta büyük yetenekleri vardır ama,bu kez bunu dahi tek başlarına becerememişlerdir ve el yordamı ile gerdeğe gireceklerdir gene.

Gören gözler için görünen bu... Gidiş bu... Tezgahlanmak istenen bu....

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu–İSTANBUL Telefon: 28 68 03

Yıl: 11 Sayı 3409/186

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış,Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS–SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASU

ABONE BEDELLERİ

3 aylık 900.–6 aylık 1800.– 1 yıllık 3600.–TL.

YURT DIŞI

Normal	3 aylık	2250.–	55 DM
	6 aylık	4500.–	110 DM
	1 yıllık	9000.–	220 DM
Uçakla	3 aylık	4500.–	100 DM
	6 aylık	9000.–	200 DM
	1 yıllık	18.000–	400 DM

İLAN KOŞULLARI

2,3,4,5,6 sayfalar (süt cm)	700 TL
Devam sayfaları (süt cm)	800 TL
Doğum, nişan evlenme ölüm teşekkür (2 süt,5 cm.)	2500 TL
Yayın ilanları(1 süt 5 cm)	650TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	30 TL.

Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay–Ankara Telefon: 17 01 41

İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75

Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 96

Kimi çözüm beklerken, kimi kendi çözüm buluyor

Çay Mahallesi halkı hamallık yaparak, inşaatlarda çalışarak, at arabasıyla yük taşıyarak geçimini sağlıyor.

Her sel baskınında bir kaç ev yitirmekten yılmışlar. Başvurdukları yetkililerin kendilerini atlattığını söylüyorlar. Yine de ya ırmağın yönünün değiştirilmesini ya da kenarlarına set yapılmasını bekliyorlar.

Zonguldak, Çay Mahallesi halkı:

"Vali bizi atlatıyor, ikinci sınıf vatandaş muamelesi görüyoruz"

● Çaylılar, sorunlarının çözümü için Muhtar ve Kaymakam'dan sonuç alamayınca Vali'ye çıktıklarını, Vali'nin mahalleyi incelemeye söz verdiğini, ancak bunca zamandır hala gelmediğini söylüyorlar

Zonguldak'ın Devrek İlçesine bağlı Hışıroğlu Köyü, Çay Mahallesi halkının oturduğu evlerden her yıl birkaç tanesi sel baskınları yüzünden yıkılıyor veya sulara kapılıp gidiyor. Yetkililerin ise evsiz-barksız kalanlarla hiç bir zaman ilgilenmediği söyleniyor.

Çay Mahallesi halkı Muhtar, Kaymakam ve Valiye başvurarak evlerinin hemen dibinden geçen ırmağın yönünün değiştirilmesini ya da kenarlarına set yapılmasını istemişler. Köylüler, görüşmelerde hep olumlu yanıt veren yetkililerin şu ana kadar hiçbir somut adım atmadıklarından ve halkı kendi kaderine terkettiklerinden yakınarak şöyle konuşuyorlar:

"Bu ırmak yılın belli zamanlarında taşıyor, sular evlerimizin duvarlarına kadar çıkıyor. Daha iki gün önce bir arkadaşımızın evi sel sularına kapılarak yokoldu. Bugüne kadar onca toprağımız elimizden gitti.

Muhtar ve Kaymakam'dan bir sonuç alamayınca, Vali'ye çıktık. Vali derdimizi dinledi, köyümüzü incelemeye geleceğini söyledi. Umutlanmıştık. Vali hala gelecek. Bir daha atlatıldık. Seçimlerde gölge gibi peşimizden dolananlar böyle zamanlarda bizleri hiç tanımıyorlar."

Hamallık yaparak, inşaatlarda çalışarak, at arabasıyla yük taşıyarak geçimlerini sağlıyor Çay Mahallesi halkı. İş bulabilmek için çalmadıkları kapı bırakmadıklarını söyleyen Çaylılar şöyle devam ediyorlar: "Her yere başvurduk, hep tersyüz edildik. Bir fabrika yapılıyor, daha faaliyete geçmeden dilekçemizi veriyoruz, ancak fabrika açıldığında işe hep torpilliler, arkası olanlar alınıyor. İkinci sınıf vatandaş muamelesi görüyoruz. Daha bunun gibi neler, neler.. Anlatmakla bitmez."

Bölgedeki karayolu köyün tam ortasından geçiyor. Henüz istimlak bedelleri bile ödenmemiş. Gidip, Kastamonu'dan alacaksınız denmiş Çay'lılara. Onlar da, "400 metre–kare yere 360 lira veriyorlar. Biz de tenezzül edip almadık."

Çay Mahallesinde yokluk ve işsizlik en çok çocukları etkiliyor.

İstanbul, İstinye Mahallesi halkı:

"Belediye sorunlarımızı çözmeyince, biz kolları sıvadık"

İstinye Mahallesinin parkı, halk kolları sıvamadan önce bu haldeydi.

Yaşlısı, genci, kadını, çocuğu kolları sıvayıp, hep birlikte coşkuyla işe koyuldular.

Çocuklar, kendi parklarını kendileri düzenlemenin sevinciyle kazmaya, küreğe dört elle sarılmışlardı.

● İstinyeliler, 2 ay boyunca her gün ev ev dolaşarak, kendi sorunlarının çözümü için ortaklaşa harekete geçmeye karar verdiler

İstanbul, İstinye Mahallesi halkı işe önce mahallelerindeki "langırt salonu"nu kapatarak başladılar. Bu iş için öncelikle bir araya gelerek karar verdiler. Kararlarının gerekçesini şöyle açıklıyorlar:

"Çocuklarımızı kötü alışkanlıklardan kurtararak, topluma ve halkına yararlı birer insan olarak yetiştirmeye çalışıyoruz."

İstinye halkının ortak çabasının en son ürünü ise moloz yığınlarıyla dolu bir alanı, çocuklarının rahatça gezip oynayabilecekleri bir yer olarak düzenlemek olmuş. Bu çabalarını şöyle dile getiriyorlar:

"Yıllar önce yapılan ve o zamandan bu zamana Belediye'nin ilgisizliğiyle, bakımsızlıktan bir çöp ve moloz yığını haline gelen çocuk parkı sadece pazar arabalarının park etmelerine yarıyordu. Çocuklarımıza oynayabilecekleri bir alan sağlamak için, bir araya gelerek parkı nasıl onarabileceğimizi tartıştık. Belediye'nin bu sorunu çözmeyeceğini, ancak kendimizin çözebileceğimizi tespit ederek, 2 ay boyunca, her gün ev ev dolaşıp bütün mahalle halkını bu çabaya katmaya çalıştık. Bir araya gelip seferber olduktan sonra her engeli kolaylıkla aşabileceğimize inanıyoruz."

24 Mayıs sabahı İstinye halkı ellerinde kazma ve kürekleriyle, yaşlısıyla, genciyle, kadınıyla, kızıyla park yerinde toplanmaya başladılar. Kazmalar büyük bir şevkle toprağa inmeye koyuldu. Çevre evlerden, çalışanlara demliklerle çaylar geldi. Öğle vakti geldiğinde yine evlerde hazırlanan yemekler hep birlikte coşkuyla yendi. Çocukların dahi kazmalarla çalıştığı gözlendi. Ertesi gün çalışma yine aynı coşkuyla devam etti. Gerisini onlardan dinleyelim:

"İstinye'de bulunan taş ocakları sahipleriyle konuştuk. 4 kamyon mıcır temin ettik. Kamyon sahipleri büyük bir istekle mıcırları taşıdılar. Sonunda park düzenli bir hale getirildi. Şimdi çocuklar kendi yaptıkları parklarında sevinçle oynuyorlar. Biz de o gün, bu gündür ortak gücümüzün değerini konuşuyoruz."

Ortaklaşa ve kendileri için çalışmanın verdiği zevkli yorgunluk, çevre evlerde hazırlanan yemekler hep birlikte yenirken giderildi.

Demokrat Çocuk

Taklit etmek mi, örnek almak mı?

Ortaokulda bir coğrafya öğretmenimiz vardı. Onu hepimiz çok severdik. Çünkü bizleri not hesapları içinde boğmaz, önemli olanın not değil, gerçekten öğrenmek olduğunu söylerdi. Ona o kadar hayrandım ki, hep onun gibi davranmak, onun yaptıklarını yapmak isterdim. Ev ödevlerimizi imzalarken kullandığı kokulu kalemden bulabilmek için dükkan dükkan dolaştığımı hiç unutamam.

Böylesi taklitlerin bir zararı yok. Ama bir de annelerinin topuklu ayakkabılarını giyip ayağını kıranlar, babalarının traş makinalarını kullanıp yüzünü kesenler var. Daha kötüsü, büyükler gibi davranayım derken sigara, hatta içki içme alışkanlıklarını edinenler var.

Her davranış, o davranışa uygun olan yaşta yapıldığında anlamlı oluyor. Çünkü özentiler ya da taklitler, kişiyi komik, acıklı durumlara sokabiliyor.

Çevremizdekilerin ya da okuduğumuz kitaplardaki kişilerin olumlu yanlarını örnek almak çok yerinde ve gerekli bir davranış. Ancak bu konuda da bir noktaya dikkat etmemiz gerekiyor: Örnek aldığımız davranış ve tavırlarla öylesine bütünleşmeliyiz ki, sonunda bunlar kendimizin bir parçası haline gelmeli. Yani yaptığımız herşey, söylediğimiz her söz doğal ve içten olmalı. Bu arada yanlışları tekrarlamamayı ve doğruları hep birlikte gerçekleştirmeyi de unutmamalıyız.

Güneş AĞABEY

SİZLERE

Gör ister

Dokuz aylık bebeyi
Bırakmaya
Sekiz yaşındaki
Çocuğa,
Dayanmaya yürek ister
Kuvvet ister

Daha varken
Birkaç saat sabaha,
Bebeyi bekletmek için
O kadarcık çocuğu
Yataktan kaldırmaya
Güç ister

Bebe ağlar
İyi hazırlanmış
Mama ister
Süt ister
Değiştirmeye bez
Bakmaya göz ister

O tostopak
Capcanlı çocuğu
Taşımaya
Güçlü kol ister,
Daha muhtaçken
Kendi oyuncağa

Bebe kırmaya
Tabak ister, oyuncak ister
Birkaç eskimiş pille
deynekle avutmaya
Beceri ister, emek ister
Söz ister

Uyku vakti gelince
Uyutunca
Dayanması gerekir
Uykusuzluğa
Açlık farkedilir
Aranır gözleri

Bir kargaşa
Bir özlem
Eder akşamı
Bütün bu yaptıklarından
Sonra Yetimin o bağırtıları

Açılır kapanır
İsyan etmeye
Alışkın olmayan
Dudakları
Yeter ister
Dur ister

Mahzunlaşır
Bir ara
Gözleri
İşte,
Bak da gör
Gör ister

J. KESKİNKILIÇ

BİLMECE BULMACA

Soldan Sağa: 1. Geçtiğimiz hafta ölüm gününde andığımız ozanımız. 2. Ceylan – Alfabenin ilk harfi. 3. Yiyeceklerin saklandığı büyükçe yer. 4. Alt değil 5. Komşu bir ülkenin başkenti.

	1	2	3	4	5
1					
2				■	
3					
4		■			
5				■	

Yukarıdan aşağıya: 1. Kumaş üzerine iplikle yapılan süsleme. 2. Anadolu'da eski bir esnaf örgütlenmesi 3. Baskı, kıyım, zalimce davranma. 4. Bir sesli harf – Müzikte durak. 5. İri bir kuş.

YANIT:

N	A	Z	I	M
A	H	U	■	A
K	İ	L	E	R
İ	■	Ü	S	T
Ş	A	M	■	I

Radyo TV program haber

18.50 GÜLE OYNAYA

Canan Oğuzata ile Hidayet Yener'in sunduğu programda, Televizyon Çocuk Korosu, eşlik ve çalgılamasını Nevit Kodallı'nın yaptığı haftanın şarkısı "Horozumu Kaçırdılar" adlı parçayı seslendirecek. Programın Sözcük Oyunları bölümünde, İlkokul birinci sınıf çocukları karışık cümleyi düzgün şekilde sıralayacaklar. Programın bu haftaki Şiiri Sevmek bölümünde Muazzez Menemencioğlu'nun iki şiiri yer alacak. Tekerlemeler bölümünde ise okul öncesi çocuklar "Annem" parçasını görüntüleyecekler. Güle Oynaya'nın bu haftaki film öykü bölümünde, "Bir sabah uyanınca" adlı film yer alacak.

Uykudan önce programı birçok eleştirilere konu oldu

Daha önce de bir çok kez eleştirilen "Uykudan Önce" programı yine bir çok eleştiriye konu oldu.

Özellikle yayın saati üzerinde bir türlü anlaşılamadı. Daha önceleri haberlerden sonra yayınlanan program gelen tepkiler üzerine haber öncesine alındı.

RADYODAN SEÇMELER

TRT I

07.40 Günün İçinden 10.02 Arkası Yarın (Carlo Goldoni'nin yazdığı Metin Özdemir'in radyoya uyguladığı 'Antikacının Ailesi' adlı oyunun birinci bölümü yer alıyor. Bir İtalyan komedisi olan oyunun kahramanı antika delisi saf bir kont Evin hizmetçisi kontun antika tutkusundan doğan olayları kontun saflığını kullanır. Ve olaylar gelişir.) 11.25 Şarkılar 12.10 Öğle Üzeri 14.40 Melodiler Geçidi 16.30 Şarkılar 17.00 Olayların İçinden 18.05 Çocuk Bahçesi (Akıllı Keyt'in son bölümü yer alıyor.)

TRT II

08.02 Gün Başlıyor 09.00 Selma Ersöz'den Şarkılar 09.30 Fuat Durular'dan Türküler 10.30 Sağlık Kurumları 11.30 Sihirli Düğmeler (Aysen Üst'ün hazırladığı programda Televizyon ele alınıyor. Çağın en önemli kitle iletişim araçlarından biri olan Televizyon teknik sosyal yönleri ile tanıtılıyor.) 12.10 Nadir Hilkat Çulha Şarkılar programında yer alıyor. 13.30 Türk Yorumcuları 15.30 Türküler 15.45 Muzaffer Birtan'dan şarkılar 16.20 Arkası Yarın (Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın İki Damla Yaş adlı romanından radyoya uygulayan Mehmet Güven. İlk bölümü yeralıyor.) 17.30 Yurttan Sesler Erkekler Topluluğu 18.30 Kurtuluş Savaşı Günlüğü (Mahmut Alptekin ve Derman Bayladı'nın ortak hazırladıkları programda bugün Denizli Yöresindeki direnişin örgütlenmesi anlatılıyor)

ORTAK YAYIN

19.30 Hafif Müzik 20.00 Köy Dağarcığı (İki bölümden oluşan programın ilk bölümünde Ana ve çocuk sağlığı yer alıyor. Bu bölümde kızamıkçık hastalığı ele alınarak bilgi veriliyor. İkinci bölümde ise hayvancılık konusu işleniyor.) 20.25 Halk Müziğine Gönül Verenler.

TV'de BUGÜN

17.00 HABERLER
17.05 AKŞAMA DOĞRU
18.00 HABERLER
18.05 SINAVA DOĞRU
18.50 GÜLE OYNAYA
19.15 EGE'DEN ÇİZGİLER
19.50 UYKUDAN ÖNCE
20.00 HABERLER
21.20 DİYANET İŞLERİ BAŞKANININ KONUŞMASI
21.30 MEVLİD
23.00 HABERLER